

D A T T T T M
1 9 8 9 . V . 2 3 . K E D D

I/16.

» S MOST A DOLOGRA «

ÁRA: 4,80 Ft

Felkelésnek minősül a pekingi diákmozgalom?

A hadsereg szereti a diákokat

A Li Peng miniszterelnök által meghirdetett rendkívüli állapot harmadik napjába lépett az ostromlott erőkhöz hasonló Pekingben. A több mint tízmillió kínai főváros gyakorlatilag körül van zárva a hadsereg vidéki körzetekből érkezett páncélos és egyéb egységeivel. Ezeket az alakulatokat azonban vasárnap éjjel is távol tartotta a lakosság, amely teljes szolidaritást vállalt a Tienanmen téren és a Kínai Kommunista Párt és az államtanács főhadiszállása előtt ülőstrájkot tartó diákok tizezeivel.

A kínai televízió beszámolt arról, hogy diákküldöttség kereste fel Pekingben a kínai Népi Felszabadító Hadsereg két veterán marsallját, Hszu Hsziang-csient és Nie Zsung-csent. A strájkoló és tüntető diákok ugyanis úgy értesültek, hogy vasárnap délután Li Peng vezetésével ülésezett egy szűk körű vezetőség; az ülésen hozott határozat kimondta, hogy felkelésnek minősül a diákmozgalom, az abban részt vevő 200 000 diákokat le kell verni, és hétfőn reggel öt órakor a köztisztasági vállalat dolgozóinak meg kell kezdeni a takarítást a Tienanmen téren. A börtönökben helyet kell biztosítani a le tartóztatandó diákoknak. Mindkét katonai vezető rémhírek nevezete a felsoroltakat, és biztosította a diákok képviselőit: a hadsereg egységei sem az éjszaka folyamán, sem hétfőn kora reggel nem vonulnak a Tienanmen tere, hogy elnyomják a diákokat.

Vasárnap sokszor felolvasták a televízióban és a rádióban a Peking peremén tartózkodó katonai egységek parancsnok-

ságának a főváros lakosságához és diákságához intézett üzenetét, amelyben egyértelműen leszögezték, hogy a hadsereg nem alkalmaz erőszakot a hazafias diákokkal szemben, csupán segítséget kíván nyújtani a helyi rendőrségi és biztonsági erőknek a rend helyreállításához. A nyilatkozat hangsúlyozta, hogy a Kínai Népi Felszabadító Hadsereg a nép hadserege, szereti a főváros lakosságát és a diákokat.

Mindezek elhangzása után külföldi megfigyelők arra a következtetésre jutottak, hogy a kínai hadsereg egységei erőszakkal nem hatolnak be Peking szívébe, és nem törik át azokat a torlaszokat és buszokból, traktorokból, kamionokból emelt barikádokat, amelyek egyik oldalán a katonák, másik oldalán pedig Peking lakosainak és diákjainak százazrei állnak. Hétfőn a kora hajnali órákban a diákok és a hozzájuk csatlakozott lakosok autós és motorkerékpáros tüntetéssel, fűlsiketítő dudakoncerttel ünnepezték Pekingben azt a tényt, hogy a kínai hadsereg betartotta a szavát és nem törte át az útjába állított emberbarikádot.

Pekingben hétfőn nyugalmassabban kezdődött a statárium immár harmadik napja. Kevesebb ember van az utcákon és megritkult a diákok száma a Tienanmen téren is. Olyan — egyelőre ellenőrizhetetlen — hírek kaptak lábra a fővárosban, hogy a párt, az állam és a hadsereg vezetése politikai megoldást keres a kialakult patthelyzetre, és ennek érdekében kész levonni a szükséges személyi konzekvenciákat is.

Bush — Kínáról

George Bush vasárnap ismét igen óvatosan nyilatkozott a kínai fejleményekről. Az amerikai elnök bostoni sajtóértekezletén felszólította a kínai kormányt: „legyen annyira engedékeny, amennyire csak lehet”, míg a tüntetőket is tartózkodásra intette, Martin Luther King, az amerikai polgárjogi harcos példáját, az erőszaknélküliséget állítva eléjük példaként.

„Nem volna helyes, ha az amerikai elnök mondaná meg a tüntetőknél, a diákoknak, mit tegyenek — az az ő dolguk. Mi támogatjuk a szólás-, a gyülekezési, a sajtószabadságot és a

demokráciát. Nem akarok tanácsot adni, de tartózkodást ajánlanék, nem szeretném vérontást látni” — fogalmazott Bush. „Óvatosságra van szükség, mert azt szeretném, ha a kínai nép demokráciához jutna, de nem akarunk erre úgy figyelmeztetni, hogy katonai konfrontációt szítsunk” — tette hozzá.

A Fehér Ház, az amerikai kormány a kínai tüntetések első napjaiban lényegében nem kommentálta a fejleményeket. Az első, a vasárnapihoz hasonló óvatos megnyilatkozások

folytatás a 8. oldalon

Budapesten a ciprusi elnök

Georgiosz Vasziliut, a Ciprusi Köztársaság elnökét — aki Straub F. Brunónak, az Elnöki Tanács elnökének meghívására négynapos hivatalos látogatásra érkezett hazánkba — magyar vendéglátója hétfőn ünnepélyes keretek között fogadta a Parlament előtti Kossuth Lajos téren. A látogatás idején az Országház főbejáratát magyar és ciprusi lobogók díszítik. A téren felsorakozott a díszszázad, kiürtök jelezték a magas rangú vendégek érkezését. A díszszázalaj parancsnoka jelentést tett, majd a himnuszok elhangzása után Georgiosz Vasziliu az Elnöki Tanács elnökének kíséretében ellépett a díszsorfal előtt. A Ciprusi köztársaság elnökét úttörők köszöntötték. Ezt követően Straub F. Bruno üdvözölte a ciprusi hivatalos kíséret tagjait, Georgiosz és a különböző minisztériumok vezetői képviselőit —, valamint a diplomáciai testület misszióvezetőit, katonai és légügyi attaséit. Az ünnepélyes fogadtatás a díszszázalaj díszmenetével zárult.

folytatás a 8. oldalon

MSZMP — Ellenzéki Kerekasztal

Megszakadtak a tárgyalások?

Nem igaz az a hír, hogy az Ellenzéki Kerekasztal (EK) megszakította a tárgyalásokat az MSZMP-vel — nyilatkozta az MTI munkatársának érdeklődésére Tölgyessy Péter, az EK tárgyalócsoportjának tagja. Hozzátette: a május 8-i Központi Bizottsági ülés óta valóban nem volt kapcsolatfelvétel, de az Ellenzéki Kerekasztal továbbra is fenntartja a már korábban ismertett javaslatát. Azzal kapcsolatban, hogy az MSZMP reformkörei szegedi tanácskozáson konzultációkat kezdeményeztek az ellenzékkel, elmondta: ez inkább beszélgetés lenne, mert az Ellenzéki Kerekasztalnak a mindenkori kormányzópárt által kijelölt illetékesekkel kell tárgyalnia. Az EK természetesen abban érdekelt, hogy az MSZMP igazi reformpárttá váljon, de a reformerők egyelőre még nincsenek a párt centrumában. Szólt arról is, hogy véleménye szerint az MSZMP re-

formkörei természetesen elhelyezhetik majd koszorúikat Nagy Imre sírjánál.

Tóth András, az MSZMP szakértője elmondta: a tárgyalások a legutóbbi KB-ülés óta egyelőre azért szünetelnek, mert várják, hogy a különböző szervezetek választ adjanak a Központi Bizottság kezdeményezésére. A reformerők nincsenek felhatalmazva a tárgyalások folytatására, de üdvözölendő minden olyan kezdeményezés, amely a jelenlegi holtpontonról kimozdíthatja a megbeszéléseket. Azzal kapcsolatban, hogy a tárgyalások a reformerők szerint az MSZMP delegációjának nem megfelelő összetétele miatt szakadtak meg, elmondta: a megbeszélések léte, eredményessége nem személyektől, hanem testületi döntéstől függ. Az MSZMP delegációja a Központi Bizottság által jóváhagyott mandátum alapján tár-

gyal. A személycserék tehát önmagában nem jelentenének megoldást.

Szólt arról is, hogy a Központi Bizottság május 29-i ülésén várhatóan foglalkozik az ellenzék és az MSZMP közötti tárgyalásokkal. Tóth András szerint elképzelhető, hogy a nemzeti kerekasztal valamifajta csoportosítással jöjjön létre, így például az egyik oldalon ülne az Ellenzéki Kerekasztal, a másikon az MSZMP. Ugyanakkor helyet kapnának az asztalnál olyan szervezetek is, amelyek egyik oldalon sem kívánnak ülni. Esetleg megfigyelők is részt vennének a tárgyaláson, olyan szervezetek, csoportok, amelyeknek neve eddig nem vetődött fel. Végezetül hangsúlyozta: a jelenlegi megmerevedett álláspontokat mielőbb fel kell oldani, mert ezt igényli a társadalmi helyzet, a válság elhárítása, s a közvélemény is a felelős politikai tényszerűségektől.

Mi van a kosárban?

Soha életemben nem szerettem korán kelni. „Még öt percig... na, még háromig” nyafogtam gyermekkorom reggelein szüleimnek, akik éppen ezt tudva, a fölkelés legvégső határa előtt néhány perccel kezdtek el simogatni az arcomat. De minden évben a tavasz végi hetekben volt egy-egy nap, amikor magamtól keltem — korán. Ez a nap a csütörtök volt. Nálunk akkor tartották a hetipiacot. S olyankor anyukámmal együtt mentünk — karunkon nagy- és kiskosárral — a piacra. (S talán éppen ezért zöld színű számomra azóta is a csütörtök.)

Nagyon szerettem a piacot, a harmatos zöldek illatát, a különböző zöldeket kiemelő színpompás árak ezernyi kis kupacát, a szirmaikat bontogató virágokat. E látványért képes voltam előre megfontolt szándékkal fölkelni hajnalban. Most is gyönyörködöm a piacon megtöltött kosarakban, örömmel tölt el a berakodás és a kipakolás egyaránt. Annak idején anyukámtól tanultam, milyen sorrendben kell a kosárba rakni a piacon vásároltakat, s úgy élveztem, amikor a krumpli, borsó, zöldborsó tetejére került a három-négy zöldborsó, a retek és a néhány szem paradicsom. E látvány mindig esztétikai élményt jelentett és jelent (jelentene) ma is.

Szombaton a piacra igyekezvén találkoztam egyik barátnőmmel. Kosara láttán kerekre tágult a szemem. Látva ezt az asszony a kölcsönös „hogyan vannak a gyerekek?” kérdések között, nevetve mesélte az enyémmel azonos régi mániáját, a piacot, a kosarat, az árak elrendezését. Am elmondta azt is, hogy éppen a látvány miatt kénytelen cselesen, fondorlatosan rakodni.

Mert mi van a kosárban? Két kiló krumpli, egy kiló hagyma, répa és gyökér. A tetejére egy csomag retek került a kosár egyik szélére, a másikkra pedig a gyerekeknek szánt egy-egy szem paradicsom, s az egyetlen zöldborsó a hét végi pincepörkölt legfontosabb ízesítője, megbolondítója. A kosár tetején egy csokor virág jótékonyan leplezte a hagymát és a gyökeret. Úgy tűnt, mint ha paprikák, paradicsomok akár ötösével, tízesével lennének a kosárban...

fotó: -ka-

Barátnőm azt is elmondta, hogy az idén most vásárolt először paradicsomot a gyerekeknek. Számocát csak kérnek, de nem futja rá. Pedig a család nem tartozik a legrosszabbul keresők közé. S mégis... meg kell gondolniok tíz-húsz forintot is. Lehangoltan köszöntünk el egymástól, s ment ki-ki a dolgára.

Én először a húsboltba léptem be. Látva a sort, kicsit megrémültem, hogy a várakozás miatt elkésik az ebéd. De gyorsan ment a dolog. Ugyanis legelőbb az akkor érkezett és előre nylonzacskóba csomagolt hússoscontra vártak...

És esztétikai élmény ide, esztétikai élmény oda, a piacon semmi kedvem nem volt „művészeti alkotásként” kezelni a kosaramat és a vásároltakat. Igaz, paradicsom nem is került a tetejére.

Sokan így voltak ezzel.

-hm-

A Szovjetunióból kiutasítottak 11 brit diplomatát és újságírókat, miután Londonban Nagy-Britannia elhagyására szólították fel a szovjet diplomatákat és újságírókat. Az érintettek két hetet kaptak a távozásra a Szovjetunióból.

Minderről Nagy-Britannia moszkvai nagykövete számolt be a Reuter brit hírfüggőnek. Közölte, hogy pénteken szovjet diplomatákat és újságírókat utasítottak ki Nagy-Britanniából, de az erről szóló döntést nem hozták nyilvánosságra.

Szombaton a szovjet illetékesek közölték a brit nagykövettel, hogy a Szovjetunió elhagyására szólítanak fel 8 diplomatát és 3 újságírókat.

Londonban a külügyminisztérium szóvivője megerősítette a szovjet állampolgárok kiutasításáról szóló hírt. Azt állította, hogy az intézkedést azért hozták, mert az érintettek „státusukkal összeegyeztethetetlen tevékenységet” fejtettek ki.

Kheopsz-piramis

Szombat óta a turisták ismét látogathatják a gízai Kheopsz-piramist — befejeződtek a hatalmas, 466 éves építményen végzett helyreállítási munkálatok.

Az ókori világ hét csodája egyikeként tekintett piramis alapjait a szakemberek megerősítették, pótolták az évszázadok során oldalairól lezuhant hatalmas kőtömböket, eltávolították a sólerakódásokat.

folytatás a 6. oldalon

A szfinx mai rejtélye

A szfinx, az oroszántestű emberfejű lény emberemlékezet óta a titokzatos hallgatás jelképe. Az ősi Egyiptomban a rejtélyes szörnyeteget a szent helyek, a túlvilág őrének tartották, és sokféle sokféle formában ábrázolták. A legismertebb szfinx — „akit” az arabok később a félelem atyjaként tiszteltek — a gízai piramisokat őrizi. A legenda szerint ez a mesebeli lény álmat bocsátott az árnyékában megpihenő hercegre — a későbbi IV. Thutmosziszra —, s dicsőséget ígért neki, ha megszerzi az oroszántestűt a mindent beborító sivatagi homoktól. Nos, napjainkban ez a szörnyeteg lidércálmokat hoz a régészekre, akik hiába küszködnek azzal, hogy megoldják restaurálását, és megtartsák a hatalmas szobrot az utókornak.

A piramisokhoz használt kőbánya maradványaiból kifaragott 57 méter hosszú és 20 méter magas szfinx ugyancsak megsínylette az idő múlását és az emberek pusztításait. Orrát a mamelukok vagy Napoleon katonái használták ágyúik célpontjának. Más források szerint a bálványimádás ellen harcoló mohamedánok csonkították meg a 9. században. Hiányoznak fülének darabjai is, szakállát pedig a British Museumban mutogatják. Ráadásul szinte naponta válnak le darabok a mészkötestéről, amiért a szakemberek a kő rossz minőségét okolják. A környezetszennye-

zés is megtette a magáét. Az egyiptomi hatóságok most azt fontolgatják, hogy kitöltik a gépkocsikat a gízai fennsík-ről, de ezzel még korántsem oldanak meg mindent.

A szfinx harcias görög „nővére” a mitológia szerint mindenkit felfalt, amíg Oidiposz meg nem felelt találós kérdésére: Reggel négy lábú, délben két lábú, este pedig három lábú. Mi az? (Az ember, hiszen gyermekként négykézláb mászkál, felnőtt korában kétlábban jár, öregén pedig botra támaszkodik...) A Kairó peremén hasaló 4500 esztendő szörnyetege enél sokkal nehezebb leckét adott fel a restaurátoroknak, akik hevesen vitáznak, valahányszor lezuhan egy kő.

A tudósok úgy vélik, hogy a javítások a szobor elkészülte után hamarosan megkezdődtek. A leghíresebb helyreállítást IV. Thutmoszisz végeztette az akkor ezersztendős emberoroszlánon. Erről a szobor mancsai között elhelyezett „álomsztélé” hieroglifái tanúskodnak. A modern idők néhány ártalmas restaurálási kísérlete után a szakértők most úgy vélik, hogy a fáraókori és a római módszerek bizonyultak a legjobbaknak. Sőt, egyesek szerint a Thutmoszisz óta többször is eltávolított homokréteg védi meg a legjobban a műemléket az emberek és az elemek pusztításaitól.

A legszomorúbb kísérletet két évtizede hajtották végre:

vegyszert fecskendeztek a monstrem mellkasrészébe, a kő megerősítésére. Ez a kezelés azonban még az eredeti követ is szétfeszítette, s az eljárás sikertelensége óvatosságra intette a modern technika szószólóit.

A be nem avatkozási politika a nyolcvanas évek elején arra készítette az akkori műemlékvédelmi hatóságot, hogy burkolattal lássa el a szobor egyes részeit. Sajnos azonban senki sem felügyelt a falusi kőművesek munkájára. Így aztán ahol az ókori kézművesek apró téglákkal, habarcs nélkül támogatták meg a kolosszust, ott kései utódaik hatalmas kőtömböket használtak, és egyáltalán nem takarékoskodtak a malteral. Az eredmény katasztrofálisnak bizonyult. A habarcs ismét csak szétfeszítette a követ.

Jobb ötlet híján szeptemberben egyiptomi és amerikai tudósok ülnek össze, hogy nemzetközi bizottságot alakítsanak. Ez a szakemberekből álló testület azután a helyszínen tanulmányozza majd a helyzetet, elolvassa az összes forrásanyagot, és mindezek alapján kidolgozza a megfelelő helyreállítási tervet.

És addig? Addig a felállványozott emberfejű oroszlán türelmesen és hallgatagon hasal a homokban, a titkát megoldó modern Oidiposzra várva.

Mezei Marianne

Horn Gyula Jugoszláviába látogat

Horn Gyula magyar külügyminiszter május 23-án jugoszláv látogatásra érkezik — közölte szombati kommentárjában a zágrábi Vjesnik. Hivatalos belgrádi útjára röviddel azután kerül sor, hogy magas tisztségébe kinevezték. Ezzel folytatódik az intenzív jugoszláv-magyar politikai párbeszéd és a sikeres együttműködés. A magyar diplomácia vezetője vendéglátójával, Budimir Loncsar szövetségi külügyminiszterrel tárgyal majd, s fogadja őt Janez

Drnovsek, a jugoszláv államelnökség elnöke, valamint Ante Markovics miniszterelnök is.

A belgrádi találkozón a kétoldalú kapcsolatok mellett jelentős helyet foglal el a két országban megkezdett gazdasági, társadalmi és politikai reformokról folytatott tapasztalat- és véleménycsere, valamint az időszerű nemzetközi kérdések, köztük az európai történések és az el nem kötelezett országok helyzetének áttekintése — írta a zágrábi lap.

A göröcs még nem oldódik

Pár nappal ezelőtt megkerestem egyik termelési rendszerünk kirendeltségét azzal a kéréssel, ajánljanak riportalanyt, aki az általuk kifejlesztett módszer szerinti vállalkozás egyik úttörője. Mivel az ilyen jellegű sajtónyilvánosság a propaganda egyik költségmentes formája, értetlenül tapasztaltam, hogy különböző akadályokra, egyeztetésekre hivatkoznak. Ha netán ugyanez a cég fizetett hirdetés formájában kívánna gazdálkodási rendszerét népszerűsíteni, mennyit kellene áldoznia pontosan a partnerei pénzéből? Vagy netán a mechanizmus nem is olyan kecses, mint ahogyan hírlírik? Esetleg úgy vélekednek, hogy az ingyenreklámot is ki kell glancolni előre?

Most, amikor a kormányzat hivatalosan is meghirdette a repriatizálást, amely új forrása lehet anyagi rendbejövételünknek, jó lenne, ha a biztos jutalékot élvezők ezt a szándékot hatékony propagandával segítenék, még úgy is, hogy netán kiforratlan, de jó elképzeléseik megvalósításáról a tudósítási szándékozót tájékoztatják.

Gyanítom azonban, hogy a régi beidegződés gátolta meg a riport azonnali elkészítését, hisz a háttérben a magasabb vezetői megbeszélés és egyeztetés szándéka(?), igénye(?) húzódott meg. Ezt a göröcsöt kéne gyorsan, de biztosan feloldani.

(Mészai)

A terület tulajdonjogának szabályozása Romániában

A területrendezéssel, a „szisztematizálással” mind több olyan törvény kel életre Romániában, amelyet már régebben hoztak, de alkalmazásuk manapság időszerűvé vált. E rendelkezések közé tartoznak a területfoglalásra vonatkozó szabályozások. Ide tartozik a földterület jogi helyzetét rögzítő törvény, amelyet a szisztematizálási törvénnyel együtt fogadtak el. Újabban a román lapokban fellelhetők olyan ismertetések, melyek ezekről adnak tájékoztatást.

A terület- és helységrendezésre vonatkozó, továbbá a földalapról szóló törvény közös célkitűzése, hogy az ipari és szociális-kulturális építkezésekhez, a mezőgazdasági termelés fokozásához szükséges földterületet biztosítsa. Ezért Romániában rendeletileg megtiltották a mezőgazdasági területek más célokra történő igénybevételét. Törvényt is, hogy a helységek beépíthető körzetét mind jobban összevonják, s ezzel a községek, valamint a falvak külső pereméből minél több területet adnak vissza a mezőgazdasági termelésnek. Ugyancsak a földalap védelmét szolgálják az az is, hogy az ipari és más rendeltetésű épületeket mezőgazdasági művelésre alkalmatlan területekre telepítsék. Miután a rendelet meghatározza, hogy Románia összterületére egy-egy földalapot képez — ame-

lyet az egész társadalom érdekeivel összhangban és minden üzérkedési lehetőség kizárásával kell felhasználni —, fizikai személyek földterületre tulajdonjogot csak örökléssel szerezhhetnek. Ezért bármilyen földterületnek magánirattal történő adásvétele, ajándékozása, cseréje érvénytelen, jogilag semmis. A területrendezésre vonatkozó törvény rendelkezései szerint az épületeknek „élők közötti ügylettel” történő elidegenítésekor az épülethez tartozó terület állami tulajdonba kerül. A törvény a helyi néptanácsok megítélésére bízta, hogy az épülethez tartozó terület nagyságát megállapítsa. Román gyakorlat szerint az épülethez tartozó területnek tekintik a ház alattját, az udvart és a család szükségletét kielégítő veteményes kertet is. Ha a telek a szükségletnél nagyobb, a volt földtulajdonos csak abban az esetben tarthatja meg a földes földterületet, ha az külön úttal megközelíthető és megművelhető. Az állami tulajdonba vett területről a helyi néptanács az új épülettulajdonosnak az épülethez szükséges területet a rendelkezések szerint használatba adja. Ez városban 100, vidéken 250 négyzetméter lehet. A használati jog akkor szűnik meg, ha az épületet lebontják. Az épület eladásakor viszont az új épülettulajdonos a tulajdonjoggal együtt a telekre vonatkozó használati jogot is átveszi.

Romániában a mezőgazdasági területek öröklése nincs korlátozva, azonban az örökösöknek a terület megműveléséhez „átvételi engedélyt” kell beszereznie. Ugyanis igazolnia kell, hogy kellő mezőgazdasági ismerettel rendelkezik, és a saját, valamint a család tagjai munkaerejével képes megművelni az öröklött földet. Ha ezeknek a feltételeknek nem felel meg, akkor a néptanács egy termelőszövetkezetnek két esztendőre használatra átadja a területét. Ha ez idő alatt az örökös megszerzi az átvételi engedélyt, akkor visszakapja a terület használati jogát. Ellenkező esetben a terület állami tulajdonba megy át.

A román jogrend egyetlen kivételt ismer el a földterület kizárólag örökléssel történő tulajdonszerzése alól. Eszerint a nem szövetkezetesített helységben élő szülők jogosultak mezőgazdasági területeik egy részét ott lakó vagy oda települő gyermekük tulajdonába adni. A gyermeknek viszont kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy a kapott földterületet „az agrotechnikai szabályok betartásával megművelni, a termelési tervben megállapított feladatokat teljesíteni, és az állami, valamint az önellátási alap-számára megállapított növényi és állati termékeket leszerződi és beadja”.

Oltványi Ottó

Segítsünk a kisbabákon

Tudni kell, hogy hazánkban minden tizedik kisbaba idő előtt jön a világra. A koraszülések rendkívül magas száma Európában az első helyre tesz bennünket. Évente 16 ezer emberpalántáról van szó. A Perinatológiai Kutatásokat Támogató Egyesület kezdeményezte, hogy a lakosság támogatását kérve vásároljanak olyan berendezéseket, amelyek révén a koraszülöttek életben maradásához nagyobb esélyt adnak.

Az állam rengeteget költ e nemzetmentő célra. A fentebb nevezett társaság pedig propagálója a jó ügynek — sikerrel. A most befejeződött BNV-n bemutattak egy igen praktikus mini-gyermek-klinikát. Kisautóbuszba szerelték a csecsemők szállítására alkalmas készüléket. Tehát egyik kórházból a másikba megfelelő körülmények között tudják a csöppsegeket vinni. Képzünk látható

a berendezés, előtérben a szállítható inkubátor. A kocsiban van lélegeztető készülék, különféle ellenőrző monitorok, ultrahangos szív- és agyvizsgáló készülékek. Egy ilyen korszerű műszer-mentőautó teljesen felszerelve 8 millió forint körül van. Amint bezárják a kiállítását, azonnal szolgálatba állítják a gépet a SZOTE 1. számú női klinikáján.

-Pj-
Fotó: -Ka-

Könyvek 1956-ról

„Pártok, szervezetek alakulnak szerte. Pódebák, Skodák, Hudsonok futkosnak az utcán lázas sietséggel, ügybuzgó újfunkcionáriusokat szállítanak, előzik az élelmiszert szállító gépkocsikat, mintha az egész világon az ő útjuk lenne a legfontosabb. Minden háztömbben lapot indítanak ilyen meg ilyen szervezet, ilyen meg ilyen párt kiadásában, annyi az újság, meg sem tudja számlálni a két kezén az ember, fogy a papír, a pénz, főleg dilettáns eszmék és kéziratok publikálásáért éjszakáznak a nyomdászok. Feldúlt karrieristák futkosnak az utcán, attól tartva, hogy ki maradnak valami új szövetségből, szervezetből, bizottmányból.”

Talán csak a divatjarmult autómárkák nevei jelzik, hogy nem mai szöveget idéztem. A főnti mondatok az *Egyetemi Ifjúság* című — akkor naponta megjelent — lap 1956. november 4-i számából valók. Az aznapi újságok már nemigen juthattak el az olvasókhoz; legföljebb a kisebb-nagyobb könyvtárakban lehetett olvasni őket később, ha valaki elnyerte az ehhez szükséges engedélyt. Az 1956. október 22. és november 5. között megjelent lapok most hasonmás kiadásban újra hozzáférhetőek azok számára, akik már akkor is újságolvasók voltak, és először olvashatják őket szabadon azok, akik akkor talán még nem is éltek.

A legutóbbi hetekben két kiadó is meglepte az érdeklődőket egy-egy hírlapgyűjteménnyel. Először a Kossuth Kiadó 1956 a sajtó tükrében című összeállítását látott napvilágot; nem sokkal később pedig a Tudósítások Kiadó 1956 sajtója című gyűjteménye is a boltokba és az utcára került. Ez utóbbi könyvnek egy másik változata is az érdeklődők rendelkezésére áll, mégpedig egy nálunk szokatlan formában: heftelapként olvashatják tíz héten keresztül a Tudósítások '56-ból című kiadványt, amelynek első száma az október 23-án és 24-én megjelent lapokból ad változatást.

A tárgy és a műfaj azonossága ellenére lényeges különbségek vannak a három kiadvány között. Az 1956 a sajtó tükrében Szabó József és Izsák Lajos történészek válogatásában készült, és csak a budapesti lapokat tartalmazza. Ez az összeállítás a Hétfői Hírek október 22-i számával kezdődik és az Igazság november 5-i számával fejeződik be. Az 1956 sajtója eredetileg Franciaországban jelent meg (összesen négy kiadásban), Nagy Ernő szerkesztette. Az első magyarországi kiadás az 1956. október 6-i (a Rajk-temetés napján megjelent) Szabad Néppel kezdődik, és a már említett Egyetemi Ifjúság november 4-i számával végződik. Ez a kötet kisebb formátumú, de terjedelmesebb az előzőnél, minthogy sok vidéki lap akkori számaait is

magában foglalja. A hetenként megjelenő Tudósítások '56-ból az október 23-i Szabad Nép és Szabad Ifjúság mellett a budapesti műszaki egyetemek Jövő Mérnöke című lapjának október 23-i számát, valamint a miskolci Észak-magyarország 23-i számának címlapját, ugyanennek a lapnak a 24-i rendkívüli kiadását, továbbá a 23-i Szabolcs-Szatmári Néplap 24-i számának első két oldalát és az ugyanazonnap megjelent Pécsi Egyetem rendkívüli kiadását tartalmazza.

Ezek az újságok több hétre vagy hónapra szóló olvasnivalóval szolgálnak. Részletes ismertetésüket meg sem kíséreltem, csupán két dologra hívom föl a leendő olvasók figyelmét.

Az egyik az, hogy az 1956-ról eddig megjelent hazai könyvekben az akkori újságokat is többé-kevésbé kategorikusan az ellenforradalom szócsöveinek állítják be, ám a figyelmes olvasó, még ha elismeri is az ellenforradalmi tendenciákat és jelenségeket előfordulását, erre nem talál igazolást. (Nemcsak azért, mert az akkori követelések túlnyomó többsége ma az MSZMP hivatalos irányvonalába is belefér, hanem azért sem, mert a társadalmi rendszer megváltoztatásának igénye nem talált támogatásra a demokratikus lapokban.

folytatás a 6. oldalon

Vidékről indul a változás?!

Ágh Attila az MSZMP reformkörökről

Az MSZMP-tagok reformköreinek szegedi országos tanácskozásáról beszámoltunk lapunk hétfői számában. Most egy interjú erejéig visszatérünk rá. Ágh Attila politológust kérjük, hogy néhány alapvető kérdésben ossza meg velünk véleményét.

— Mennyire tartja elképzelhetőnek, hogy egy ilyen tanácskozáson alulról jövő javaslatok fogalmazódjanak meg platformként, szemben a régi modellel, amikor valamelyik elfogadott vezető tisztségű emelték törvényerőre?

— Az egy hónappal ezelőtti kecskeméti reformműhely tanácskozástól eltérően — ahol vezetők rendezték a konferenciát — itt már valóban a helyi erők mozdultak meg és váltak szervezőkké. Azonban az ilyen alulról jövő kezdeményezések sohasem az egyik pillanatról a másikra születnek. Az itt felmerülő programok is többszöri átírás eredményei és igazi kollektív bölcsességet tükröznek. Itt már egy felgyorsított folyamata van az előzetesen létrehozott platformok összegződésének, emiatt én azt hiszem, van egyfajta fordulat jellege ennek a tanácskozásnak abban, ahogy összehozza és katalizálja ezt az alulról megindult folyamatot. Magyarán és tömören, én a kérdésre pozitívan válaszolnék: itt nemcsak valószínűségét, ha-

nem valóságát látom az alulról jövő kezdeményezéseknek.

— Mi kell ahhoz, hogy a majdani pártkongresszus is így működjön, hogy ne a pillanatnyi vezetői erőviszonyok, hanem a tagság körében megerősödő progresszív irányzatok döntsenek az MSZMP további sorsáról?

— Nem kellene abszolútizálni, elúlozni a pártkongresszust előkészítő munkát. Ez nem egy steril folyamat, amit hónapokra el kell nyújtani, ahol temérdek bizottságot kell alakítani. A napirendi pontok nagy részében, a válságkezelő stratégiában tulajdonképpen egyetértés van. El kellene indítani egy országos méretű vitát, melyhez bőven elegendő egy-két hónap, és utána a szegedi tanácskozáshoz hasonló módszerrel meg lehetne tartani a kongresszust.

A kongresszus válaszokat fogalmazhatna az időszéri kérdésekre, másrészt az ellentétes — vagy legalábbis versenyző platformok alapján, a párttag-ság nevében átvehetné a hatalmat, és újra választhatná a vezetőséget.

— A párttagság egy része „leértelmiségi” a reformköröket és ezt a tanácskozást is. Mennyiben éri megalapozottan az ilyen ellátó hangulatú címkézést?

— Az értelmiségi jelleg valóban domináns a reformkörök

működésében, de ez pozitív értelemben változóban van. Másrészt természetes, hogy a párton belüli értelmiségiek — ha nincs is képviselői funkciójuk — amolyan érzékelőként működnek. Felerősödnek bennük azok az elégedetlenségek, amit a többi párttag is érez, de az ő mozdulásuk világosabban hat a környezetre. Mégis, ha nem kapnának ilyen nagy megerősítést a környezetüktől, az ő fellépésük sem lenne ennyire határozott. Végül azért sem értek egyet az értelmiségi minősítéssel, mert a reformkörök tulajdonképpen a vidéki Magyarország megmozdulásai. A legszebb értelemben vett Magyarország mozdul meg mint vidéki ország a túlkonzentrálással, a döntési folyamatok Budapestre való centralizálásával szemben. Tulajdonképpen a vidék indította el a reformmozgalmakat, ebben van az óriási ereje. Ha valaki ezt Budapest felől nézi, csak örülhet, hogy ez így történt, hogy a vidék panaszra már világos politikai döntéssé formálódott, és ez egy hajlékonyabb politikai formula, mint amit Budapesten valóban értelmiségi jelleggel csinálunk. Tanulni lehet ezektől a mozgalmaktól, mert alulról fölhoznak olyan tartalmakat, amit nem lehet íróasztal mellett kitálatni.

Györfly Árpád

1989. május 23.

DÁTUM

3

Alapítványt és számítógépet kap a Garay Gimnázium

Romlatlan fiatalokra kell alapozni!

Százezer forint sok vagy kevés?

A válasz természetesen az, hogy attól függ. A népgazdaság szekerét ennyi pénz nem húzná ki a kátyúból, de egy középiskola számára — főleg, ha ajándéka kapja — meglehetősen komoly összegnek számít még a mai viszonyok között is, amikor a humán kiadásokra egyre kevesebb jut a költségvetésből. A támogatások reálértékének csökkenése viszont komoly aggodalmakra ad okot, hiszen sorsunk jobbra fordulásához minél több kiművelt emberfőre lenne szükség, s ha a kultúrára, oktatásra nem fordítunk elég anyagi erőforrást — saját jövőnket éljük föl ma.

A számítástechnika fontosságához szintén nem férhet kétség, de ahhoz sem, hogy hazánk e téren is hatalmas lemaradásban van a fejlett ipari országokhoz képest.

S hogy e tényeket miért sorakoztattam egymás mellé? Mert a szekszárdi Garay János Gimnázium egy hete egy százezer forintos magánalapítvány kedvezményezettjének tudhatja magát, s ha igaz, hamarosan egy olyan nagyteljesítményű IBM számítógép is a tulajdonukba kerül, melyhez hasonló kevés van az országban. Ahhoz, hogy a feltételek mód kijelentővé válják, már „csak” a washingtoni szövetségi kormány engedélyre van szükség, mivel ez a típusú gép a COCOM-listán szerepel, s az

országba való behozatalához külön engedélyre van szükség.

A két adomány összefügg: mindkettő ugyanahhoz a személyhez kapcsolódik, dr. Joó Ferenc, az iskola volt diákja szeretné ily módon is segíteni az intézetet. A szándék rendkívül nemes, a kivitelezésbe némi kis hiba csúszott — nem az adományozó, hibájából. Az említett százezer forintos alapítványt ugyanis tavaly májusban(!) kapta az iskola, de az engedélyezés csak két nap híján pontosan egy év múlva érkezett meg.

E tények ismeretében azonnal felmerül néhány kérdés az újságíróban. Például: miért kell főhatósági engedély ahhoz, hogy egy felnőtt és felelős magyar állampolgár által vezetett állami középiskola elfogadhasson egy magánalapítványt? Miért nem dönthet saját hatáskörben? S ha már mindenképpen valakinek rá kell ütnie a pecsétjét — állami szervre gondolok —, akkor az miért nem lehet a helyi tanács, bár én még ennek sem látnám túl sok értelmét. Ami pedig végképp érthetetlen, az az eljárás átfutási ideje, a két nap híján egy esztendő.

Meglehetősen sűrű homány fedti, hogy a bürokratikus apparátusnak miért volt ennyi időre szüksége egy bölintáshoz, csak annyi biztos, hogy tavaly májustól szeptemberig a Tolna Megyei Tanács és Szekszárd Város Tanácsa között ingázott

Dr. Joó Ferenc az ötvenéves érettségi találkozóán

az okirat, majd miután rájöttek, hogy egyik intézmény sem illetékes a döntésre, Budapestre küldték, ahol mostanáig hanyódot a különböző főhatóságok között (Belügy, Pénzügy, Pénzügyintézeti Központ...), gyakorlatilag követhetetlenül.

S az utolsó, leglényegesebb kérdés: vajon hogyan várhatjuk, várhatnánk el a tőkésektől, hogy Magyarországon festsék be pénzüket, ha még az ajándékukat sem tudjuk megfelelő udvariassággal és méltósággal elfogadni?

Dr. Joó Ferenc ugyanis magyar létre több mint három évtizede Ausztriában él. Nem szeretném még feltételezni sem,

hogy a késedelem oka e ténylegben keresendő.

*

A ballagások mindig ünnepnek számítanak a középiskolák életében, az idei kétszeresen is az volt a Garay számára, mert a maturáló osztályok mellett ballagtak azok a „véndiákok” is, akik ötven évvel ezelőt éltek át ezt az élményt — először. Az időzítés jól sikerült, azt hiszem, telitalálat, hogy a fél százados érettségi találkozó egy „igazi” búcsúztatóval kötötték össze, egyszerre jelképezve a jövőt és a sikeres életutakat. Az ünnepélyes alkalmat felhasználva beszélgettünk dr. Joó Ferencel, aki maga is az idősebb korosztály képviselőjében járta végig az alma mater termeit és folyosóit, ő is ötven éve maturált ebben az intézményben.

— Kérem, mondja el olvasóinknak, hogyan jutott erre az elhatározásra, hogy egy alapítvánnyal és egy komoly számítógéppel segíti volt iskoláját?

— Már régebben foglalkoztatott ez a gondolat, a magyarországi helyzet azonban csak múlt év elejére érett meg annyira, hogy komolyan szó eshessék az alapítványról. Az érdemi szervezőmunkát akkor tudtam elkezdni, s fontosnak tartom, hogy ez még a tavalyi pártértekezlet előtti időben történt, amikor még nem fogadták lelkesen az ehhez ha-

sonló kezdeményezéseket — mint azt a döntés átfutási ideje is mutatja.

Itthon élő barátaim egyébként több ízben is azt javasolták nekem, hogy felsőoktatási intézmény javára tegyem meg az alapítványt, a Közgazdaságtudományi vagy a Műegyetem jöhetett volna szóba, mivel ott jobban ki tudták volna használni. Hogy mégis a Garay Gimnázium kapja, annak két oka van. Egyik a városhoz és az iskolához való kötődésem, hiszen én Szekszárdon születtem, itt éltem, s jártam iskolába, még ma is sok ismerősöm és barátom él a városban, sokat járok ide vissza. A gimnáziumban pedig az ott töltött nyolc év alatt nagyon sokat tanultam kiváló tanáraimtól, az élethez való hozzáállásunkat jórészt ők alapozták meg.

A másik ok, amiért így döntöttem, az a meggyőződéselem, hogy amit én szeretnék elérni az alapítvánnyal, ahhoz teljesen romlatlan, fiatal emberek szükségeltetnek. Aki már tanulja a politikai gazdaságtant szocialista felfogásban, az már erre nem alkalmas.

— Azt hiszem, elérkeztünk a legfontosabb kérdéshez, mi az Ön célja az alapítvánnyal?

— Valóban nemcsak öncélúan határoztam el magam, hanem elsősorban segíteni szeretnék. Segíteni volt iskolámnak — áttételesen szülővárosomnak —, s ha bejön, amit elterveztem, talán még a népgazdaságnak is. Remélem, senki nem veszi tőlem nagyképűségnek, de annak a majd' harminc évnek a tapasztalata, ami bennem főlhalmozódott az IBM Österreich-nél eltöltött, illetve kémben végigdolgozott idő alatt, azt mondatja velem, hogy

a magyar gazdaság egyik legnagyobb baja a nyugati értelemben vett üzempedánsok hiánya, ezen szeretnék változtatni a magam szerény eszközzel.

— Ezen pontosan mit ért Ön?

— Magyarországon sokan keverik az üzempedánsokat a közigazdászokkal, köztük — durván fogalmazva — annyi a különbség, hogy amíg az utóbbiak elköltik a vállalat pénzét, addig az előbbieket megtermelik. Magyarán üzempedáns az a fontos szakember, aki az üzemszervezésben, üzempitelben, az üzempedánskodásban profeszionista teljesítményre képes, s emellett megfelelő kitekintése van a világgazdasági folyamatokra is, s nem utolsósorban a számítástechnikai ismeretei szintén az átlag fölött vannak. Nos, ilyen emberből van még kevés az országban.

— S úgy véli, hogy az alapítvány segíthet ebben?

— Elképzeléseim szerint igen. A tervek szerint az alapítvány a következő módon működik: minden évben megszerzésre kerül az iskola keretein belül egy foglalkozássorozat, ahol a tanulók a környékbeli vállalatok fiatal szakembereitől hallhatnak előadásokat egy-egy részterület — a most véget ért kísérleti évben például a bérszámfejtés — alapjairól, problémáiról. Ezek alapján a diákoknak év végére az adott témakörben kell elkészíteniük egy dolgozatot, egyelőre az iskola számítástechnikai eszközeit felhasználva, s ha megérkezik, akkor az IBM számítógépen is dolgozhatnak majd.

folytatás a 6. oldalon

Az avaroktól a járásbíróságig

A régi gyönki határ területén a bronzkortól (az időszámításunk előtti 1900-tól) jeleznek itt talált leletek emberi települést. Wosinsky Mór, kiváló régészünk Gyönkön bronzkéseket talált. A mai gyönki határhoz tartozó Szabaton pusztán pedig több újkőkori balta került elő a Rózsa és a Bitófa dűlőben. A szintén Gyönkhöz tartozó Gerenyáson a bronzkor több díszes edénye került napvilágra, ezeken kívül bronz díszkorong. — Wosinsky Mór ezt írja Gerenyásról: „A Kaposvölgyben találjuk még a szárazdi gőzmalomtól északra, a hidegkút-gyönki vasútállomás közelében fekvő gerenyási földvárat. Magas hegygerinc végére esik, melytől mesterségesen készített mély bevágás (vaskapu) választja el. A hegytetőn kettős sáncgyűrű vette egykoron az erődítményt körül, s ezek a nyugati és északi oldalon még most is kivehetők... 1890-ben a földerdőtűmény fennsíkján is húzattam néhány próbaárkot, s ujjbenyomásokkal díszített számos edénytöredéket találtam.”

A La Téne periódusból, vagyis a kelták korából találtak itt még vaskardot, kardlanc és paizsfogantyú darabját. Gyönkön is került elő bronz karperec és ezüst fibula ebből a korból. A rómaiak ittlétét Gyönkön egy Mithras-oltárkő is bizo-

nyítja. A Mithras-kultúra megyénk területén is elterjedt, Szíriából eredő légionáriusok hozták magukkal. Ez a Mithras-kő Wosinsky Mór szerint a Magyary-Kossa féle kastélyba van befalazva.

Rosner Gyula régész kezdett itt ásásokat még az 1960-as években, 1972-ben, a feltárt avar temetőben, legalább 600 sírra számított a munka befejeztéig. (1980-ban ezt el is érte.) Szerinte az avar telep a község helyén lehetett. „A jelek arra vallanak, hogy az 568-ban érkezett avarok itteni telepe nem volt túlságosan népes, viszont lakói huzamosabb ideig éltek a mai Gyönk környékén” — olvastuk 1972-ben, a Tolna Megyei Népiújságban. Előkerült az itteni csoport nemzetiségfőjének sírja, gazdag sírlelettel, ezüst sírmellékletekkel és korbácsnyéllel, — a korbács a türk népeknél a jogar elődje volt. Az egyik sírban cserépedényt leltek, („amelyben egy kisgyerek körömnymai láthatók”) egy másik sírban sarló fektet: tanúi ezek az itteni kerámiakészítésnek és földművelésnek.

Gyönk középkori története, vagyis föltűnése azzal kezdődik, hogy az 1280-as években egy itteni nemesember, Gyönki László nőül kapja a Baranya vármegyei Harsány vára nagyhatalmú urának Katha lá-

nyát. Balog Miklós ispán 1289-ben elhunyt, s Katha leánynegyedként örökölt két Harsány-környéki népes falut. E birtokot fia, Gyönki Miklós mester 1313-ban eladja 100 ezüst márkáért, mely 100 ló ára ekkor.

A Gyönki család tagjai 1446-ig fordulnak elő az oklevelekben, aztán szegényebb sorsú kisnemesekké válnak, másokat tüntetnek föl Gyönk birtokosaiként. — Gyönk mint plébánia nem jelentkezik az 1330-as évektől papaitizedősszeírásokban, Gerenyásnak és Szabatonnak van temploma. Szomorú esemény fűződik Szabatonhoz: 1490-ben a mellette fekvő Csontmezőn, a Sárvízhez közel verte meg Kinizsi Pál Korvin János seregét.

1511-ben mint a krakkói egyetem hallgatóját, s az itteni magyar bursa (egyesület) tagját jegyzik föl Gyönki Györgyöt, majd 1517-ben Gyönki Jakabot. Ezzel a Gyönki család eltűnik szemünk elől a történelem viharában.

1561-ben a szigetvári végváriak kihallgatják Harangi István gyönki bírót, az azt vallja, hogy 1559-ben 24 sessió után 3 arany forintot és 60 dénárt, fejenként 20 dénárt fizettek Szigetvárnak. (Ez a 20 ezüst dénár a mai 5—6000 forintnak felelt meg akkor. És ekkorra az arany forint nem 100 dénárból, ha-

nem legalább 150 dénárból állt.) Gyönk ura Ártánházy Zsigmond volt, most Zöld Ferenc szigetvári tisztt, volt kurdi nemesember. — A törökök 1572 körül 37 gyönki adózót sorolnak föl a defterben, ez (az adóösszeírás elől elszököttekkel együtt) legalább 50 családot jelent.

1603-ig elég népes volt a simontornyai szandzsák, azonban az említett év telén idejöttek telelni a tatárok, és a környék népét mind levágták, írják nem sokkal később. Csak Simontornya, Nagy- és Kisszéckely lakossága vészeli át a török hódoltságot. Igaz, 1680-ig Némedi is lakott. Mucsii az egész vidék rác lesz, maga Gyönk is. 1642-ben a gyönki 30 éves Tetyiás Kecelin látta a szakályi „hajójárást”, vagyis a szakályi hajóhidat „és a hajójárásnál a fűzfákat.” Igen szépen beszélt magyarul, bizonyítja aggastyánkori tanúvallomása.

1686 után, a két Székelyt s a néhány rác családtól lakott Pálfát, Sárszentlőrincet s a szintén rác Pélt kivéve, az egész környék pusztá, az ostrom idejére Simontornya város lakói is elmenekültek. De sok helyen fölemlíti a kamarai összeíró az elhagyott szőlőket Kis- és Nagymajsán, Hidegkúton is. Gyönkről ezt írja: „Megvan minden bőségben”.

Gyönkre talán 1698-ban érkeznek református és evangélikus magyarok, mert az 1699 január 26-án megkötött karlovici béke idején már itt vannak. Ezt írja a régi krónikás: „A Török háborúban egy Lutheránus főtiszt Pétervár táján betegen fektet és kerestetett Lutheránus Prédikátort”, ki németül is tudna. „Követei sehol még csak Lutheránus embert sem találtak, míg Nagy-Vázsonyba nem érkeztek. Honnét Bárány György alá menvén, akadt Gyönkön hét pár Csóthról szökött Jobbágyokra, kik a Pusztát a királyi Fiscustól felkérték megszállásra”. Később a gyönkiek fölszekereznek Nagyvázsonyba, s megszöktetik a nekik tetsző fiatal prédikátort.

Sándor István „császári komornik” kapja meg Gyönköt, és 1702-ben már kastélya van itt és Kisszabatonban. Az 1703-as megyei összeírásban 16 gyönki családfő szerepel, — ketten, úgy látszik, Nagyszékelyből jöttek. A kuruc-labanc harcok, rác-betörés és a súlyos adóztatások miatt a gyönkiek nagyobb részben elszélednek, utóbb csak négy családot találunk itt az első ide települtek közül.

1713-ban népesül újra a község, nagyrészt ismét a Pápa melletti Csótról, Werling Péter gyönki bíró is ezt jegyzi föl 1864-ben. A németek 1722-

ben jöttek ide, nagyrészt Hessenből, a helyi hagyomány is így tudja. 1728-ban 25 magyar és 23 német család szerepel a megyei összeírásban. 1767-ben már 272 család, körülbelül 1360 lakos él itt. A Sándor családtól, leányági leszármazás révén, a Magyary-Kossa és néhány rokon család Gyönk földesura.

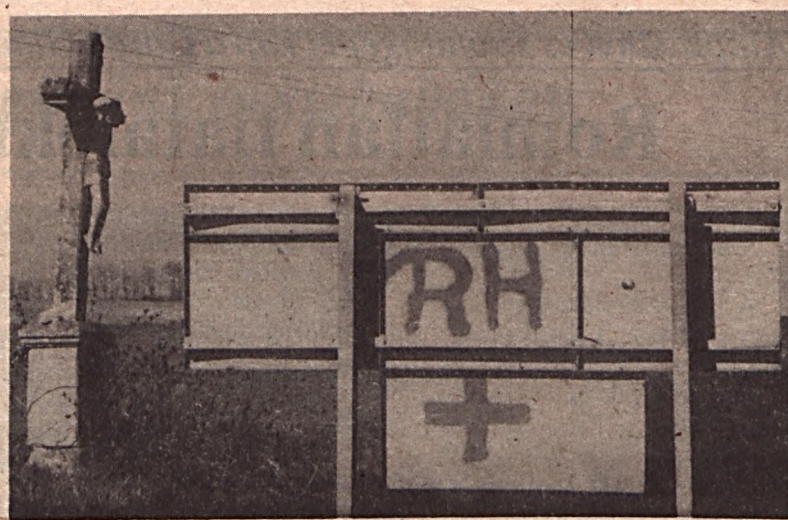
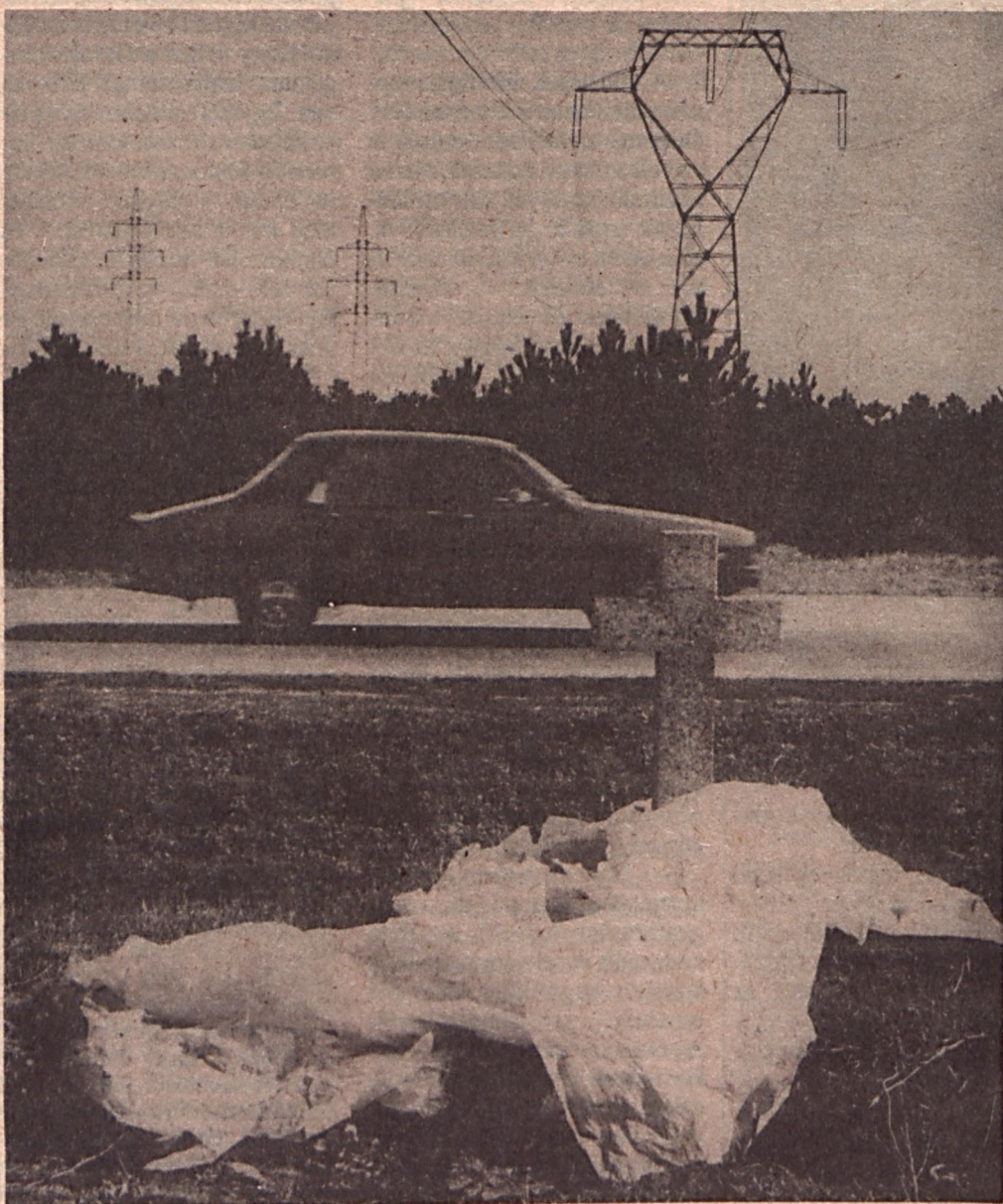
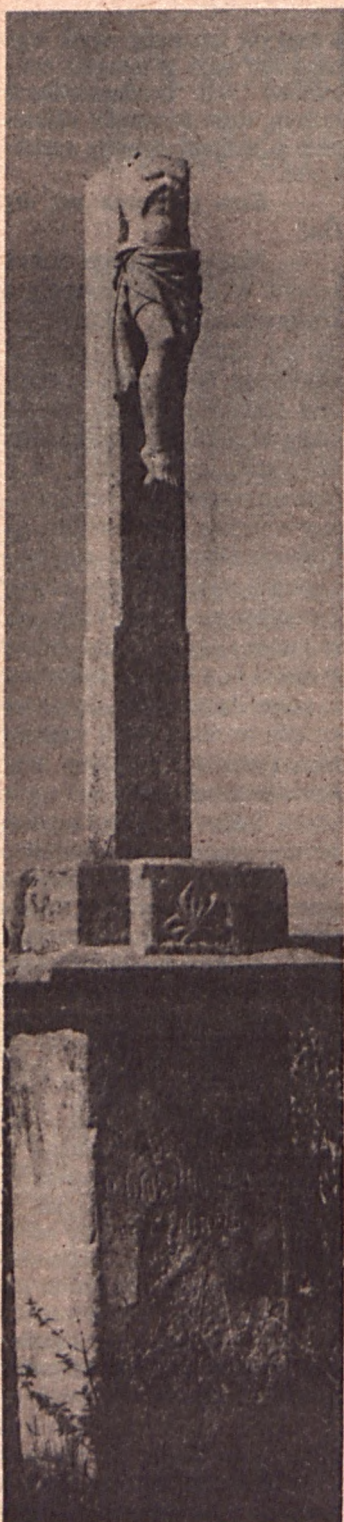
1806-ban, Magyary-Kossa Sámuel kezdeményezésére, Nagyszékelyben református algimnázium létesül, 1812-ben átkerül Gyönkre, itt az első évben 26 tanulója van, többnyire a környékről, de a Duna-Tisza közéről, Kunszentmiklósról, Dunavecseről is vannak itt diákok. Fényes Elek is fölemlíti geográfiájában 1848 körül: „Van egy jókarban levő gymnasiuma. A gyönki lakosok földjeiket szorgalmasan művelik, sok dohányt termesztenek, és számos olajmalmaikban sutolt olajjal nem megvetendő kereskedést űznek”. Bizonyos gyönki adat szerint azt itteni diákok is részt vettek az ozorai felkelésben. Gyönk 47 honvédet küldött a hazának, magyart és németet vegyesen, s a Zsidó Község is ad 4 újoncot.

1891-ben 3371 magyar és német lakos él Gyönkön, ekkor már ezt írják: „A simontornyai járás szolgabírói járásának széke, van járásbírósága.”

Hegedüs László

(Kereszt)utak mentén

(Kapfingér András felvételei)

Az orosz lányi focisiker nyomában

Egy újonc, amely akár fel is juthat

Évekkel ezelőtt az Oroszlányi Bányász sportegyesületet súlyemelőiről, bokszolóiról ismerték sportberkekben, a népszerű labdajátékokban pedig a futottak még kategóriájában szerepeltek. Manapság azonban megfordult a világ. Oroszlányban dinamikus fejlődésnek indult a kosárlabda (kiváló lengyel vendégmunkásaik jóvoltából a dobogó legfelső fokát ostromolták, a végén ezüst lett a dologból), és a foci is bontogatta szárnyait: az NB II újoncra esélyük van arra, hogy a három hét múlva záruló bajnokságban NB I-es helyen zárjanak, vagy az osztályozón kiséreljék meg a feljutást.

Vasárnap Szekszárdról távozott két ponttal a bányászcsapat, amelynek edzője, Tornyai Barnabás — hét évet dolgozott utánpótlásfronton a tolnai megyeszékhelyen — ezúttal ellenfélként érkezett.

— A jelenlegi Szekszárdból legalább hat-hét játékosnak edzője volt, pályafutásuk kezdetén. Gondolom, ez megkönnyítette a mérkőzésre való taktikai felkészülést.

— Szó se róla. Tudtam, hogy gyors letámadásokkal akarnak minket meglepni Teszler Vendék, ezért az idegenben jellemző biztonsági játékokat tovább fokoztuk. Szükség is volt rá, mert a Dózsa az első félidőben nagy iramot diktálva jött, egyre-másra vezette támadásait. Egyébként, az ellenfél várható játékmódját illetően, kollégám is kedvező helyzetben volt, hiszen jól ismert ben-

nünket, tudta, hogy előszeretettel „csapdázunk”, térféltérítést csinálunk.

— Igaz, nem láttam több mérkőzésüket, de a mostani alapján is levonhatom azt a következtetést, hogy NB II-es viszonylatban is átlagos képességű játékosok alkotják az együttest. Így minden elismerésem ezért az előkelő pozícióért, ami minden bizonnyal a most is látható csapattehetség, fizikai felkészültség, határtalan küzdőszellem diadala.

— Hogy átlagos képességű, ezzel vitába szállnék, de a többi megállapítást alapjában véve elfogadom. Amikor tavaly nyáron Oroszlányba szerződtem, tisztában voltam azzal, hogy csak akkor lehet eredményes a ténykedésem, ha a fentről korábban tulajdonképpen levezetni jövő játékosokkal, például Ambrussal, Barabással, Kláriszal és még néhányukkal szót értek. Nem fiatal, hanem 27 átlagéletkorú csapatról van szó. S a siker titka nem más: a rutinos, idősebb játékosok kivétel nélkül elfogadnak, azonosulnak azzal, amit akarok. Így alakult ki viszonylag rövid idő alatt, harapós, taktikailag messzemenően fegyelmezett csapat, amelynek játékosai sokat tudnak, és még futni is akarnak. Ezért aztán még az elvesztett, vagy eladott labdákat is rendszerint visszaszerezzük.

— Lehet, hogy udvariatlan vagyok, de úgy érzem, ha újoncként pártját ritkító bravúrral belépnének az NB I-be, azaz összességében több bajt okozhatnak, mint örömet.

— Azt még én se gondoltam végig, milyen földindulást jelentene. Azon viszont már elmeditáltam, hogy a bentmaradásra szerződtem, és akkor már nem az NB II-ből, hanem az NB I-ből eshetek ki. Lehet, hogy túl korai lenne még ez a nagy bravúr, de mégis megpróbáljuk megcsinálni. S ha ezzel fejtörést okoznánk a klub háza táján?... Ezért már ne a mi fejünk fájjon!

— Ha pontos és kellően folyamatos is a játékuk, de az élvonal mércéjével bizony még túlságosan is lassúak.

— Tisztában vagyok vele, hogy csak gyors emberek igazolásával tudnánk ezen változtatni.

— Mivel bányászcsapatról van szó, még aktuálisabb feltenni a kérdést: bírják egyáltalán anyagilag az élvonalat?

— Ismerem a bányászegyesületek, csapatok mai finanszírozásbeli problémáját, a szakosztályok megszűnését. Mi ezt nem érezzük. Azt mondják: mindössze két nyereséges bányüzem van ma Magyarországon, és az egyik éppen mi vagyunk.

Tornyai Barnabás, a mai NB II-es edzői gárda tehetséges fiataljai közé tartozik. Nagy álma, hogy egyszer élvonalbeli csapatot dirigálhasson. Három év múlva szerez majd a TF-en szakadói diplomát. Ed-digi ténykedése feltétlenül azt sugallja: az álomból előbb is valóság lehet.

—bégyé—

Bajnoki táblázatok

Közeleg az 1988-89-es évadzárás a labdarúgó bajnokság különböző osztályaiban. Az élvonalban négy, az NB II-ben három, az NB III Dráva csoportjában szintén négy forduló van hátra. Íme az állás:

NB II
Keleti csoport

NB I

1. Bp. Honvéd	26	13	1	6	6	35	—24	52
2. Videoton	26	16	—	3	7	53	—28	51
3. MTK-VM	26	10	8	3	5	36	—31	49
4. Ferencváros	26	13	3	7	38	—29	48	
5. Rába ETO	26	13	2	8	39	—29	47	
6. Váci Izzó	25	10	4	4	7	30	—26	42
7. Tatabánya	26	10	3	6	7	32	—29	42
8. Békéscsaba	26	11	3	2	10	37	—32	41
9. Siófok	26	8	4	5	9	33	—35	37
10. Veszprém	26	7	6	2	11	20	—31	35
11. ZTE	26	7	4	4	11	34	—32	33
12. PMSC	26	7	3	6	10	30	—34	33
13. Ú. Dózsa	26	8	2	4	12	31	—31	32
14. Haladás	26	6	4	4	12	27	—38	30
15. Vasas	26	5	2	7	12	27	—50	26
16. Dunajváros	26	3	6	4	13	26	—49	25

NB II

Nyugati csoport

1. Nagykanizsa	27	16	4	1	6	50	—29	57
2. Csepel	27	16	2	2	7	48	—31	54
3. Oroszlány	27	11	9	3	4	30	—25	54
4. Komló	27	10	8	3	6	34	—28	49
5. BVSC	27	11	4	5	7	30	—28	46
6. Bp. Volán	27	12	3	1	11	41	—34	43
7. Mohács	27	10	1	8	8	31	—28	40
8. Keszthely	27	9	6	1	11	23	—23	40
9. Dorog	27	8	3	8	8	37	—36	38
10. Sopron	27	8	6	2	11	33	—39	38
11. Rákóczi FC	27	9	2	4	12	31	—25	35
12. Szekszárd	27	8	3	4	12	26	—37	34
13. ESMITK	27	7	3	5	12	34	—43	32
14. Tapolca	27	7	2	6	12	27	—31	31
15. III. Ker. TTVE	27	7	3	2	15	24	—40	29
16. Csurgó	27	7	1	5	14	26	—45	28

NB III

Dráva-csoport

1. Paksi SE	26	20	1	1	4	55	—15	63
2. Atomerőmű SE	26	18	3	3	2	51	—13	63
3. Boly	26	15	3	5	3	52	—22	56
4. K. Honvéd	26	14	4	3	5	46	—26	53
5. Mázsaszászvár	28	12	5	1	8	48	—33	47
6. Bonyhád	26	12	2	2	10	42	—33	42
7. Siklós	26	12	2	2	10	40	—37	42
8. Szigetvár	26	9	3	6	8	32	—40	39
9. Nagykanizsa	26	7	7	3	9	29	—28	38
10. MÁV NTE	26	8	3	5	10	31	—29	35
11. Marcali	26	8	3	5	10	33	—37	35
12. D. Vasas	26	6	3	3	14	18	—34	27
13. D. földvár	26	6	2	4	14	35	—51	26
14. Boglárielle	26	3	6	4	13	28	—52	25
15. DVMSE	26	6	1	1	18	28	—52	21
16. Sellye	26	2	2	2	20	25	—91	12

Miért nem volt ott Szöulban Ónodi?

Tíz év kitartó, esztendőről esztendőre keményebb munkája aranyá formálódott vasárnap Brüsszelben, amikor Ónodi Henrietta megnyerte a 17. női torna EB felemáskorlát döntőjét. S hogy öröme — 15. születésnapjának előestéjén — még nagyobb legyen, ezzel a

váratlan bravúrral egycsapásra három olimpiai bajnokot is sikerült megelőznie. Az újdonsült kontinensbajnok a szerenkénti döntőket követő sajtókonferencián több kérdést kapott, mint világhír ellenfelei együtt, de itt is nagyszerűen helytállt. Többek között azt is

megkérdezték tőle, vajon miért nem volt ott Szöulban, ha ilyen kivételes produkcióra képes. „Mert még kicsi voltam” — vágta rá Békéscsaba büszkesége, s mindenki nevetett, hiszen Ónodi magassága még most is csak 140 cm, versenysúlya pedig — 30 kg...

Milan Kundera:

BÚCSÚKERINGŐ

A trombitás figyelte Bartleffet, amint pizsamában járkál a szobában, kezével ószülő haját simogatja, és rádöbbsent, hogy zengő hangjának félreismerhetetlen amerikai akcentusa van, és kedvesen régimódi szóhasználatát is azzal magyarázható, hogy sohasem élt hosszabb ideig ősei földjén, hogy az anyanyelvét a szülein kívül másoktól nemigen hallhatta.

— És senki, kedves barátom — hajolt bizalmasan mosolygva Klíma fölé —, senki sem akar a kedvembe járni ebben a fürdőben. Még az ápolónők is, akik egyébként olyan szolgálatkészek, megrökönyödéssel néznek rám, ha megpróbálok rávenni őket, hogy töltsenek el velem egy kedélyes órát reggeli idején, úgyhogy az ilyesmit mindig estére kell halasztanom, amikor már mégiscsak fáradt vagyok.

Aztán odalépett a telefonhoz, amely egy alacsony asztalkán feküdt, és megkérdezte:

— Mikor érkezett?
— Most, reggel — felelte Klíma. — Kocsival.
— Bizonyára éhes — mondta Bartleff és felemelte a kagylót. Két reggelit rendelt. — Négy főt tojást, sajtot, vajot, kiflit, tejet, sonkát, teát kérek.

Klíma közben a szobát nézegette. Nagy kerek asztal, székek, egy fotel, tülkör, két heverő, fürdőszobabajtó, egy másik ajtó a szomszéd helyiségbe vezetett, mely — amint most észbe látott — egy kis hálószoba volt. Itt, ebben a kellemes kis lakóosztályban kezdődött minden. Itt ültek a többi részeg zenész között azon a végzetes estélyen, amelyet a gazdag amerikai adott a zenekar tiszteletére, s amelyre meghívott néhány ápolónőt is.

— Igen — mondta Bartleff —, az a kép, ott szemközti, legutóbb még csakugyan nem volt itt.

A trombitás csak most vette észre a képet; egy bajuszos férfit ábrázolt, furcsa világoskék karikával a feje fölött, kezében ecsettel és palettával. Amatőr munkának látszott, de a trombitás tudta, hogy sok olyan kép van, amit az ember ügyetlen mázoltmálynak nézne, valójában azonban híres festő műve.

— Ki festette?
— Én magam — felelte Bartleff.
— Nem is tudtam, hogy művés.
— Igen, szívesen festegetek.
— És kit ábrázol a kép?
— Szent Lázárt.
— Hát Lázár festő volt?
— Ez nem a bibliai Lázár, hanem Szent Lázár, egy szerzetes, aki a kilencedik században élt Bizáncban. Az én védőszentem.

— Értem — mondta a trombitás.

— Igen furcsa szent volt. Nem a pogányok kínozták meg azért, mert hitt Krisztusban, hanem a keresztények, mert túlságosan szeretett festeni. Talán hallott már arról, hogy Bizáncban a nyolcadik és kilencedik században kemény aszketizmus uralkodott el, amely teljesen tagadott mindenféle világi örömet. A képeket és a szobrokat is ocsmány élvhajhásznak tartották. Theofilosz császár ezrével pusztította el a gyönyörű képeket, és az én Lázáromnak is megtiltotta a festést. De Lázár tudta, hogy ő a képeivel a legszebben dicséri Istent, és nem hátrált meg. A császár bebörtönözte és megkínnoztatta, így akarta kicsikarni belőle az ígéretet, hogy többé nem vesz ecsetet a kezébe, de az Isten irgalmas volt Lázárhoz, és erőt adott neki, hogy elviselje a kegyetlen kínzásokat.

— Gyönyörű történet — mondta a trombitás udvariasan.

— Igen, az. De magának bizonyára különb oka is volt rá, hogy meglátogasson, mint az, hogy a képeimben gyönyörködjek.

Ebben a pillanatban kopogás hallatszott, s az ajtóban, nagy tálcával a kezében, megjelent a pincér. A tálcát az asztalra tette és buzdón rendezni kezdte a terítéket a két férfi számára.

Bartleff helyell kínálta az asztalnál a trombitást.
— Az étel aligha lesz annyira kitűnő, hogy elterelje a figyelmüket a beszélgetésről. Mondja el, mi nyomja a szívé!

S így a trombitás időről időre szünetet tartott az evésben, hogy elmondja a történetet, Bartleff pedig lényegre törő kérdéseket vetett közbe.

2.

Elsősorban azt nem értette, miért viselkedett Klíma olyan ridegen az ápolónővel. Miért nem válaszolt a képeslapjaira, miért tagadtatta le magát a telefonban, miért nem tett ő maga legálább egyetlen barátságos gesztust, mely kurta szerelmi éjszákjuk halk, megnyugtató végákkordja lehetett volna?

Klíma beismerte, hogy nem cselekedett sem okosan, sem tisztességesen. De azt állította, hogy nem volt más választása. Viszolygott attól, hogy a továbbiakban bármilyen formában is érintkezzen a lánnyal.

Bartleff ezzel a magyarázattal nem érte be.

— Minden bolond el tud csábítani egy nőt — mondta. — De szépen búcsúzni tőle, ehhez már érett férfinak kell lenni.

— Tudom — ismerte be szomorúan a trombitás —, de az a taszítás, az a legyőzhetetlen ellenszenv, az erősebb volt bennem, mint bármiféle nagy elhatározás.

— Csak nem akarja azt állítani, hogy nőgyűlölő? — csodálkozott Bartleff.

— Mondják rólam.

— Pedig egyáltalán nem úgy fest. Nem látszik sem impotensnek, sem homoszexuálisnak.

— Valóban nem vagyok se az egyik, se a másik. Sokkal súlyosabb problémám van — vallotta be melankolikusan a trombitás. — Szerettem a saját feleségemet. Ez az én szerelmi tit-

kom, mely az emberek többsége számára teljesen elfogadhatatlan.

Ez a vallomás oly megható volt, hogy egy pillanatra mindkét férfi elhallgatott. Csak egy kis idő múlva folytatta a trombitás:

— Ezt senki sem érti, legkevésbé a feleségem. azt hiszi, a nagy szerelemnek az az egyetlen csallhatatlan jele, ha egy férfi rá se néz más nőre. De ez ostobaság. Engem valami állandóan arra hajszol, hogy idegen nők után fussak, de abban a pillanatban, amint megkaptam valamelyiket, valamilyen erő, mint egy hatalmas gumiszalag, visszaránt mellőlük Kamilához. Néha az az érzésem, hogy az idegen nőket csakis azért hajszolom, hogy újra meg újra átélhessem a viszontlátást, e nagyszerű, gyöngédséggel, vággyal és alázattal teli repülést, és hogy ezáltal feleségemet minden hűtlenség után egyre jobban és jobban szeressem.

— Szóval Ruzena nővér a maga számára csak a monogám szerelem további bizonyítéka volt.

— Igen — felelte a trombitás. — És nagyon kellemes bizonyítéka, Ruzena nővér ugyanis első látásra egészen elbájoló, csak éppen ennek a bajnak a hatása két óra alatt teljesen elenyészik. Ennek megvan az az óriási előnye, hogy az embert semmi sem csábítja a továbbmaradásra, és már előre örülhet annak a gyönyörű pillanatnak, amikor teljes sebességgel repülni kezd hazafelé.

— Kedves barátom, aligha akadna magánál jobb példám arra az állításra, hogy a túlzott szerelem bűn.

— Azt hittem, hogy feleségem iránti szerelmem az egyetlen jó, ami van bennem.

— Tévedett. Felesége iránti túlzott szerelme nem kiegyensúlyozó ellenpólusa érzéketlenségének, hanem a forrása. Mivel a felesége a maga számára mindent jelent, egyetlen más nő sem jelent semmit, vagy másképp fogalmazva: közönséges cefkák. De ez súlyos istenkáromlás és nagy tiszteletlenség Isten teremtményeivel szemben. Kedves barátom, a szerelemnek ez a fajtája eretnesség.

3.

Bartleff eltolta maga elől az üres csészét, felállt és bement a fürdőszobába, ahonnan Klíma először a csobogó víz hangját hallotta, majd megszólalt Bartleff is:

— Gondolja, hogy az embernek joga van megölni egy meg nem született gyermeket?

Klíma már akkor meghökkenett egy kissé, amikor meglátta a dicsfényben álló szakállas alak képét; Bartleff mint jovialis életművészre emlékezett és észbe sem jutott, hogy hívó ember is lehet. Most elfogta a csüggedés, mert megjött az esetleges erkölcsi prédikációtól, és ezzel egyetlen óázisa e sivatagban homokká változik. Fojtott hangon kérdezte:

— Maga is azok közé tartozik, akik gyilkosságnak tartják az abortuszt?

folytatjuk

A Nap két: 3.59 órákor nyugszik: 19.23 órákor

A Hold két: 22.37 órákor nyugszik: 5.21 órákor

Köszöntjük
Dezső

nevű kedves olvasóinkat.

Dezső a magyarul Desideriusnak ejtett latin Desiderius csonkult és kicsinyítő képzős származéka. Jelentése: óhajtott, várva várt (ti. gyermek).

Védőszentjei: Desiderius, az ófrank egyház kiváló vienne-i érseke, vértanú. A királynőnek és udvarának romlottságát nem szűnt meg korholni, ezért a királynő 607 körül meggyilkoltatta.

Desiderius fontanelle-i bencés szerzetes, 700 körül halt meg.

Hangverseny
Siófokon

Hangverseny lesz ma 20.30 órákor a siófoki római katolikus templomban. Közreműködik Kárpáti József és a helybeli gyerekkórus.

Közös érettségi-felvételi írásbeli

Csak néhány bejelentés

Mindenhol rendben kezdődtek meg hétfőn a közös érettségi-felvételi írásbeli vizsgák. A Művelődési Minisztériumban elmondták: a hét végi minisztériumi telefonügyeletrre több bejelentés érkezett, de ezek egyike sem volt konkrét, a tételek előzetes ismeretére vonat-

kozó jelzés. A megyéktől kapott hétfő reggeli tájékoztatás szerint valamennyi kijelölt intézményben — 60 helyszínen — zökkenőmentesen indultak meg a vizsgák.

Hétfőn és kedden — matematikából, fizikából, biológiából és ké-

miából — több mint 20 ezer diák tesz közös érettségi-felvételi vizsgát.

A többi tárgyból június 22—23-án lesznek a felvételi írásbelik, a szóbeli vizsgák ezt követően kezdődnek

Több hétre szóló olvasmány

Könyvek 1956-ról

folytatás a 3. oldalról

Még a — talán nem ok nélkül — kalandorként emlegetett Dudás József is azt írta *Magyar Függetlenség* című lapjának november 1-jei vezércikkében, hogy „Földet vissza nem adunk, minden nagytőkés restauráció ellen ugyanolyan ke-

ménységgel harcolunk, mint amilyenel kivertük a hatalomból Rákosit és Gerőt”.

A másik szempont, hogy a *Tudósítások 1956-ból* című gyűjtemény sokoldalúbb képet ad a történekről és a nézetekről, mint az *1956 a sajtó tükrében*. Az előbbi ugyanis országos kitekintést ad, minthogy

Szombathelyről Nyíregyházáig több megyei lap néhány száma olvasható benne, például — hogy csak a dunántúliakat említsem — a *Dunántúli Napló*, majd a *Szabad Dunántúl Pécsről*, a *Győr-Sopron megyei Hírlap Győrből*, a *Veszprém megyei Népiújság*, illetve a *Veszprém megyei Hírlap*, továbbá a *Vasi Hírlap Szombathelyről*. Korántsem teljes a gyűjtemény, de ez is több a semminél.

1956 eseményeinek — bár-hogyan nevezzük is őket — hitelen és részletes története még megírásra vár. A legutóbb megjelent újságyűjtemények azonban sokat segíthetnek e tragikus történet megismerésében és megértésében; ezért örvendetes a három hasonló kiadás megjelenése. Azt viszont őszintén sajnálom, hogy mindkét könyv hozzájárul (habár nem egyformán) a kispénzű olvasók elszegényedéséhez.

Todero Frigyes

Kheopsz-piramis

folytatás a 2. oldalról

A piramis belsejében kiirtották a patkányokat és rovarokat. Mint az újbóli megnyitáshoz kapcsolódó sajtóértekezleten elmondták, a helyreállítás során rendkívül érzékeny elektronikus rendszert állítottak üzembe, amely a piramis belsejében

és felszínén is regisztrálja a hőmérséklet és a páratartalom változásait, a látogatók mozgását pedig televíziós rendszer kíséri figyelemmel. A kairói hatóságok azt latolgtatják, hogy a gízai fennsíkról kitiltják a gépkocsikat a három piramis és a szfinx további pusztulásának megakadályozása érdekében.

fotó: czakó

Színházi előadás

„Locspocs és a bolygó hollandi” címmel ifjúsági színházi előadás lesz ma 14.30 órákor a Kaposvári Csiky Gergely Színházban. Az előadást az „E”

bérlet tulajdonosai láthatják. A Petőfi bérlettel rendelkezőknek 20.00 órákor „Yvonne, a burgundi hercegnő”-t mutatják be.

Alapítványt és számítógépet kap a Garay Gimnázium

Romlatlan fiatalokra kell alapozni!

folytatás a 3. oldalról

A dolgozatokat év végén az iskola vezetése értékeli, s a százezer forintos alapötke kamataiból jutalmazhatja a legjobb munkákat. Ez mintegy hétezer forintot tesz ki évente, azt hiszem, ez megfelelő hajtóerőt jelenthet egy középiskolás diák számára még ma is.

Ezt a lehetőséget a mostani első-másodévesek használhatják ki igazán, akik, ha végigcsinálják az egész ciklust, érettségiző korukra áttekintésük lehet egy vállalat belső életének problémáiról, valamint azok számítástechnikai úton való megoldásának lehetőségeiről, s ezek alapján magasabb szintről kezdenek meg egyetemi tanulmányaikat, messzebbre juthatnak. S egy olyan teljesítményű számítógéppel való megismerkedés, melynél komolyabb gépek még az Egyesült Államok középiskoláiban sem nagyon találhatóak, azoknak is komoly hasznára lehet, akik később nem a gazdaságban akarnak karriert befutni.

Bízom abban, hogy akik már ilyen fiatalon szerezhetnek tapasztalatokat a számítástechnika és az üzemezgazdaságtan területéről, azokból válhatnak olyan „minőségű” szakemberek, akik rendbe tehetik majd az ország gazdaságát.

— *Lát biztosítékokat arra, hogy az alapítványt úgy fog működni, ahogy Ön eltervezte?*

— Ezt előre megmondani nem lehet, de nekem alapvetően, hogy lehetetlen nincs, csak tehetetlen emberek van-

nak. Ezt a felfogást egész életemben a magaménak vallottam, de az IBM — mely a legjobb világcégek között is példaként emlegethető évről évre — szintén ezt az elvet szem előtt tartva működik, s nem is rosszul...

Az iskola, úgy érzem, kapott egy nagy lehetőséget, de hogy ezzel hogy élnek a jövőben, az már az ő felelősségük. Remélem, megfelelőképpen menedzselik majd az alapítványt. A vállalatoknak pedig, amelyeknek a szakembereket kell biztosítaniuk, véleményem szerint kifejezetten érdekük, hogy saját, későbbi céljaikra készítsenek elő gyerekeket már ilyen fiatal korban, hiszen egy jól működő vállalat nyolc-tíz évre előre gondoskodik a szakember- és vezetőutánpótlásáról.

Abban igaza van, hogy az ilyenfajta szemléletmód eltér az eddigi hazai gyakorlatától, s ez veszélyt jelenthet az alapítvány sikerére, de az előrelépéshez, a fejlődéshez meggyőződéseim, hogy ilyen és ehhez hasonló módszerek alkalmazása szükséges. Magyarország meglátásom szerint csak akkor törheti ki mostani helyzetéből, ha a fejlett ipari országok gyakorlatából átveszi azokat a tényezőket, melyek az egész társadalom működésének hatékonyságát a mainál sokkal magasabb szintre emeli.

Ha ebben sikerül egy kis segítséget nyújtanom, talán már nem élttem hiába.

Wagner Dezső

Kossuth

8.20 Társalgó 9.38 Gorgji: A császár 10.05 Biokerámia a világ élvonalaiban 10.25 Mozart: A-dúr szívfónia 11.28 Navarrai Margit: Heptameron VIII. 5. (Ism.) 13.00 Prunyi Ilona zongorahangversenye 14.30 Dzsesszmelódia 15.05 Birtalan Ferenc: Küldj angyalokat (kishangjáték) 15.18 Az abonyi ifjúsági fúvószenekar játszik 16.10 Szőnyi Erzsébet: A kőfejtő 16.22 Képek és jelképek. Idomeneusz 16.50 Beszélgetésünk... A lányok? 17.00 Klasszikus világ, klasszikus demokrácia 17.45 A Szabó család 19.15 Gárdonyi Géza: Az én falum II/1. 20.25 Nyugdíjas munkanélküliség 20.55 Népdalok 21.45 Hajszálgyökerek Radnóti naplója 22.30 Eder György (gordonka). Kancsár Vera (zongora)hangversenye

Petőfi

8.05 Sirzai Albert operettjeiből 13.05 Popzene szerepében 14.00 Boldog születésnapot! Az ünnepek: Sütő Irén és Haumann Péter 15.20 Könyvről könyvről 15.30 Csicsforgalom — Szigetzentmiklósról 17.30 Társcsász! 38—84—59 19.05 Fiataloknak! 20.14 Jiri Marek: Párga város panorámája VII/7. 21.05 Háló 22.25 Zeneközvetésben a hallgatós

Bartók

9.08 Montserrat Caballé ária és dalhangversenye 10.30 Tört.rész. A Tanácsköztársaság utóélete 11.00 Zenekari muzsika 11.37 Vonósmuzsika 12.19 Rinaldo di Capua: A cigánylány 13.05 Remény és rettegés. A magyar zsidóság sorsa 1944. júl. 8-a és okt. 15. között 14.07 XX. századi magyar oratóriumok XXI/13. 15.25 Balettzene operákból 16.00 Bach-művek 17.00 Német társalgás középhaladóknak 17.30 X. Európa Cantat — 17.15 Gittárral angolul XXX/21. Pécs 1988. 18.30 Szerbhorvát nemzetiségi műsor 19.05 Német nemzetiségi műsor 20.00 VI. Nemzetközi Karmesterverseny. Díjkiosztó és gálahangverseny 22.42 A tények ellenére

TV1

9.10 Brahms-Bernstein-cikluss. NSZK filmsorozat VII/3 10.10 Az ember test. Angol fordítás XXVI/21. (Ism.) 17.40 A zord folyó. Szovjet tévéfilmsorozat IV. (FF) 19.10 Esti mese 19.30 Híradó 20.05 A kliniká.

NSZK tévéfilmsorozat XI/5. 20.55 Stúdió '89 21.40 Három amerikai magyar vállalkozó. Dokumentumfilm 22.25 Híradó 3.

TV2

17.45 Mozaik 18.00 Telesport 18.25 Gyerekeknek 19.00 Még egyszer boldog új évet! Brazil tévéfilm (Ism.) 20.00 VI. Nemzetközi karmesterverseny. Díjkiosztó és gálahangverseny Kb. 21.00 Híradó 2. 22.05 Nana. Francia tévéfilmsorozat VI/1. (Ism.)

SKY

06.30 Üzleti hírek A European Business Channel műsora. 07.00 DJ Kat Show Gyermekműsor rajzfilmekkel, sorozatokkal. 09.30 Panel Pot Pourri Játékos show-műsor. 11.00 Sullivanék Filmsorozat. 11.30 Sky-kronika Magazinműsor. 12.30 Gond-forum Tanácsadás személyes problémák megoldásához. Műsorvezető: Claire Rayner. 13.00 Egy másik világ Amerikai filmsorozat négy család életéről. 14.00 Landscape Channel Képkölteményekkel össze komponált hangszere zene. 15.00 Változó világ Filmsorozat. 16.00 Szeretni Filmsorozat. 16.30 Családi ügy Vigjátéksorozat egy megrögzött agglegény családjáról. 17.00 Visszaszámlálás Európa első számú rockshow-ja. 18.00 Eurosport 01.30 Landscape Channel

SUPER

07.00 Hírek 07.10 Időjárás-jelentés 07.15 Üzleti hírek 07.45 Hírek 07.55 Időjárás-jelentés 08.00 Egyveleg Könnyűzenei videoklip-összeállítás. 15.30 Nino Firetto zenés műsora 16.30 Forró drót Élő telefonos kívánságműsor. 18.30 Új zenei show 19.30 Cannes-i filmfesztivál 20.00 Biliárd Monacoi Grand Prix. 21.45 Világhíradó 22.00 Amerikai profi kosárlabda 00.00 Egyveleg, benne: Brit ötvenes slágerlista

TV5.

16.05 Hírek 16.10 Sylvie és a három szifla. 11. rész. (TV5) 16.30 Musketások konyhája (FR3) 16.45 Pihenőidő Emilian, a sztárkétész. (TF1/A2) 17.30 Számok és betűk (A2) 17.55 Hírek+időjárás 18.00 A fa Film. A kamasszony és nagymamája elhatározza, hogy öngyilkosságot követ el. Mindent megzerveznek; felmáznak egy hegyre, lenyelnek egy halom alutót és nyugtatót. Másnap a lány felébred és remülten tekint körül... Főszereplők: Jeanne Moreau, Valérie Dumas, Julie Jézéquel. 19.00 A Cannes-i filmfesztivál díjkiosztó ünnepsége. Élő közvetítés. (A2) 20.00 Te jó ég, kedd van! Varieté. (TF1) 21.30 Esély a daloknak Varieté. (TF1) 22.00 Tv-híradó (TF1/A2) 22.30 Francia ajkú országok dakari csúcstalálkozója. (RTSR) 23.05 Filmklub. Tíz csodálatos nap. Claude Chabrol filmje. A gazdag gyáriparos feleségül veszi nevelt lányát, akit azonban szerelem fűz a férfi nevelt fiához. A két fiatal lelkiismeret-furdalás gyöttri a bűnösöknek érzett kapcsolat miatt. A fiú lelkiileg összetörik, s volt filozófianára tanácsát kéri. Főszereplők: Orson Welles, Marlene Jobert, Michel Piccoli, Anthony Perkins. (A csütörtöki adás ism.) 00.50 Műsor-zárás

vál díjkiosztó ünnepsége. Élő közvetítés. (A2) 20.00 Te jó ég, kedd van! Varieté. (TF1) 21.30 Esély a daloknak Varieté. (TF1) 22.00 Tv-híradó (TF1/A2) 22.30 Francia ajkú országok dakari csúcstalálkozója. (RTSR) 23.05 Filmklub. Tíz csodálatos nap. Claude Chabrol filmje. A gazdag gyáriparos feleségül veszi nevelt lányát, akit azonban szerelem fűz a férfi nevelt fiához. A két fiatal lelkiismeret-furdalás gyöttri a bűnösöknek érzett kapcsolat miatt. A fiú lelkiileg összetörik, s volt filozófianára tanácsát kéri. Főszereplők: Orson Welles, Marlene Jobert, Michel Piccoli, Anthony Perkins. (A csütörtöki adás ism.) 00.50 Műsor-zárás

SAT1.

06.00 Jó reggelt a SAT1-gyel! 09.00 Hírek+időjárás 09.05 Műsorelőzetes 09.10 Lassie Amerikai kalandfilmsorozat. Sásák. (A tegnapi rész ismétlése.) 09.35 Pixi az égi kakukkfészekben Amerikai rajzfilmsorozat. Amit apu tesz, az mindig helyes. (A tegnapi rész ismétlése.) 10.00 Hírek+időjárás 10.05 Közkórház Amerikai teleregény. Félelem Heathertől. (A tegnapi rész ismétlése.) 10.50 Ötletek a háziartáshoz (A tegnapi adás ismétlése.) 11.00 Hírek+időjárás 11.05 A tiri harangöntő NSZK-film (1956). Főszereplők: Heinrich Gretler, Nicole Heesters, Claus Holm. Rendezte: Richard Häussler. (Ismétlés vasárnapról.) 13.00 Tévétörténet 14.00 Horoszkóp+műsorelőzetes 14.05 Kimba, a fehér oroszlán Japán rajzfilmsorozat. Új barátunk. 14.30 Lassie Amerikai kalandfilmsorozat. A postagalamb. 14.55 Az arany lóvész 15.05 Közkórház Amerikai teleregény. Új tervek. Bobbie és Joe eltervezi, hogy néhány órára elcsalják lakásából Smitht. Az ürügy Jennifer születésnap partija. Smith elmegy, s ezzel tökéletes lesz az alibije, ugyan parti idejére esik Luke, Laure és Hutch meggyilkolása... 15.55 Ötletek természetkedvelőknek 16.00 Pat és Patachon Dán vígjátéksorozat. Felöltözések/Aguste, a kedves. 16.25 Az arany lóvész 16.35 Bonanza Amerikai westemsorozat. Little Joe szerelmi kalandja. A Virginia City alatt feltételezett nagy ezüstlelő hely kellő közepén áll Julia Bullette szállodája. Julia és barátja elhatározzák, hogy Cartwrighték befolyásolása érdekében Julia kikézi Little Joe-val... 17.35 Hírek+időjárás 17.45 Műsorelőzetes 17.50 Spancé — az emberek a csillagokat akarják

Amerikai teleregény. 7. rész. John Pope felettesnek tanácsára a Colorado egyetemre megy dolgozni, de nagyon hiányzik a felesége, Penny. A távollét megviseli a házasságát, de sem ő, sem Penny nem hajlandó megválni munkájától. Válságban van Dieter Kolff házassága is. 1955 őszén egy sikertelen rakétastart után Dieter kap még egy lehetőséget, de Wilson hadügyminiszter hallani sem akar a Jupiterprogram folytatásáról. 18.45 Híradó 19.00 Szerecsenekérő 19.30 Cannon Amerikai kánonorozat. 1. rész. A sztárügyvéd. Cannon barátja, Bill Coates egy vadászaton agyonlővi a fiát, Dougot. Hogy mi is történt valójában, csak a sztárügyvéd, Arthur Bellamy tudja. 20.25 Időjárás-jelentés 20.30 Különleges osztály Ausztrál krimisorozat. 1. rész. Jacko. Smith őrmester a különleges alosztálytól Jacko néven egy ifjúsági menhelyre költözik, hogy kiderítse egy kettős rendőrgyilkosság tetteseit. 21.25 Nedves aszfalt NSZK-krimi. (1958) Cesar Boyd hírgyáros és segédje, a fiatal Greg Bachmann, szerte a világon 200 újságnak szállít szennzációt. Svájcban Berlinbe érkezik Boyd nevelt lánya, Bettina. A nagy felfordulásban a mester és segédje elfelejt anyagot szállítani egy nagy párizsi bulvárlapnak. 23.05 Hírek, sport, időjárás 23.15 A hullajelölt (The Quare Fellow) Angol játékfilm. (1962) 00.40 Műsorelőzetes

JUGOSZLÁV

TV1. 15.15 Mindig önökkel (éjszakai program) ism. 16.30 Magyar híradó 17.15 Tv-napló I. 17.35 Gyermekműsor 18.25 Tudományos grafikon. 19.30 Tv-napló II. 20.00 Lotóhúzás 20.05 Edwin (angol játékfilm) 21.40 Tv-napló III. 22.00 Témák és dilemmák — kapcsolósos magazin 23.30 Hírek 23.35 Műholdprogram

TV2.

17.45 Tv-naptár 17.55 Hírek 18.00 Körzeti program 18.45 A nap műsora 19.30 Tv-napló 20.00 Komolyzenei műsor 20.45 Hírek 20.50 Időjárás 20.55 Külföldi dokumentumsorozat 21.40 Szórakoztató kedd 23.10 Filmsorozat 23.55 Időjárás.

**TÁJÉKOZTATÓ
A MAGÁNSZEMÉLYEK
RÉSZVÉNYVÁSÁRLÁSI
FELTÉTELEIRŐL**

(KIVONAT)

Egy részvény névértéke 100.000,- Ft. Jegyzéskor a névérték 30%-a kötelezően befizetendő, de ennél nagyobb összeg, sőt a teljes névérték is befizethető.

A részvényjegyzés futamideje 1989. február 16-tól 1990. szeptember 30-ig tart. Ez időszakban az új részvényjegyző tulajdonosi jogait nem gyakorolhatja, de a befizetett összeg után a befizetéstől az alaptőkeemelésről véglegesen határozó közgyűlés napjáig (várhatóan 1990. október 1.) a magánrészvényeseket évi bruttó 17% kamat illeti meg.

Az új részvényes tulajdonosi jogait 1990. október 1-től gyakorolhatja. Ekkor kerül a birtokába az a bemutatóra szóló, forgatható értékpapír, amely évente osztalékra jogosítja, illetve a részvény várható árfolyamemelkedése nyereséget biztosít számára.

**új értékpapír · magánrészvény
· biztos befektetés ·
árfolyam-emelkedés · osztalék**

Könyvet szeretne?

Hamarosan megjelenik

Illés György: Piások, zugmérők, mámorkeresők

Kiadja: a Babits Kiadó, Szekszárd

* * *

révai nagylexikona révai nagylexikona révai nagylexikona

RÉVAI NAGYLEXIKONA

Az első két kötet ára: 917,- Ft/db.

Név:

Cím:

..... példányban

megrendelem

a Révai Nagylexikon kötetait az alábbi címen:

Babits Kladó, Szekszárd, Pf.: 237

A megrendelés határideje: 1989. június 30.
Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

MEGRENDELÉS

Megrendelem a „Dátum” c. napilapot példányban 1989. június hó 1-től. Vállalom, hogy az előfizetési díjat a nálam jelentkező postai kézbesítőnek kiegyenlítem.

Név:

Lakcím:

A megrendelőlapot
kérjük az alábbi címre eljuttatni:

Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt.

Szekszárd, Bajcsy-Zs. u. 7.
7100

BÉRBEADÁS

AUTÓDARUK
FÖLDMUNKAGÉPEK
SZÁLLÍTÓESZKÖZÖK

tel.: 13—819

GÉPKÖLCSÖNZÉS

BETONKEVERŐK, KOMPRESSZOROK,
FELVONÓK, SZERELŐÁLLVÁNYOK,
VAKOLÓGÉPEK, SZÁLLÍTÓSZALAGOK,
TMK BÉRMUNKA

tel.: 26—233

A Tolna megyei Lakáskarbantartó Ipari Szövetkezet rövid átfutási idővel vállalja:

- Épületüvegezést, hőszigetelt üvegyártást, garanciával.
- Épületasztalos termékek, beépített szekrények igény szerinti gyártását.
- Új, olcsó, esztétikusasztalos termékeket kínálunk oldalfalak és mennyezetek burkolására, helyszíni szereléssel is.
- Acél kerítésmezők, kapuk, egyéb acélszerkezetek készítését.
- Bútorok kárpitozását, függönyvarrást.

Érdeklődni lehet:
Szekszárd, Marx Károly u. 22. sz.
Nagy László vállalkozási csoportvezető
Telefonszám: 15-228
Telexszám: 14/328.

GEMENC KIRÁNDULÓ KÖZPONT AJÁNLATA

Étterem: Várjuk Kedves Vendégeinket a Gemenci Kirándulóközpontban üzemelő Trófea Éttermünkben: Vadhúsokból készült kitűnő ételekkel, történelmi borvidékünk boraival, széles választékú üdítőitalokkal, kellemes környezettel.

**Lovasiskola: Lovastanfolyam kezdőknek
Pónilovaglás gyerekeknek
Tereplovglás haladó lovasoknak
Erdel sétakocsikázás
Fogatok esküvőkre
Jelentkezni a Kirándulóközpontban lehet.**

MEGJELENT

**Csanádi — Fényes
A TÁRSASÁGI JOG KÉZIKÖNYVE**

A szekszárdi Babits Kiadó kiadványában a társasági jog iránt érdeklődők és a társaságok alapításában érdekelttek egyaránt megtalálják a közkereseti társaságokra a korlátolt felelősségű társaságra, a részvénytársaságra vonatkozó ismereteket.

Keresse a könyvtáraknál és a könyvesboltokban!

Nemzedékváltás Jugoszláviában is

„Bocsássátok meg nemzedékemnek az elmúlt 24 évet” — kérte egy szarajevói gyűlésen Dapceviccs tábornok, a jugoszláviai politikai élet egyik veterán képviselője. Szavai jól tükrözik a vigasztalónak most aligha nevezhető jugoszláv közállapotokat, s utalnak arra is, hogy az öt éves mandátum lejártával miért cserélődött ki teljesen az államelnökség, s miért változott meg még a választás módja is.

Az új államelnökség tagjai között már egy sincs, aki a néhai Tito elnök munkatársa lett volna.

Az államelnökség új elnöke egyéves időtartamra a 39 éves szlovén Janez Drnovsek, aki Jugoszlávia történelmének legfiatalabb államfője, s nagyon rászorult arra a bizalomra is, amelyről a szlovéniai államelnökségi szavazás tanúskodik.

Szlovéniában és Crna Gorában ugyanis a korábbi gyakorlattól eltérően referendumot tartottak, s Drnovseket, valamint Nenad Bucsinnt így közvetlen szavazással juttatták be az államelnökségbe. Az elnökség többi tagját még a régi rendszerint, képviselőházi szavazással választották meg (Bosznia-Hercegovinában és Makedóniában meg kell ismételnit ezt a szavazást, mert egyik jelölt sem kapta meg a többséget). Nem szerepel a felsorolásban az egyik legnépszerűbb vezető, Szlobodan Milosevic, a Szerb KSZ elnöke, aki az elmúlt év nagy népmozgalmának vezéregyénisége volt és aki újabb sikert ért el, amikor a pártplénumon elérte: legyen rendkívüli jellegű a JKSZ decemberben összeülő kongresszusa.

MTI

Bush — Kínáról

folytatás az 1. oldalról

csak pénteken este hangzottak el, amikor felmerült a kínai rendfenntartó erők és a lakosság összecsapásának lehetősége.

George Bush országa pekingi összekötő irodájának (nem

hivatalos nagykövetségének) első vezetője volt 1971—73-ban.

Szívélyes személyes kapcsolatok is fűzik több jelenlegi kínai vezetőhöz, akikkel legutóbb februári pekingi látogatásán találkozott.

Az Ellenzéki Kerekasztal nyílt levele a helyi szervezetek megalakulásáról

Üdvözljük a községekben, városokban, megyékben és a budapesti kerületekben megalakuló helyi Ellenzéki Kerekasztalokat!

Létrejöttük reményt nyújt arra, hogy tartóssá válik független demokratikus szervezetek együttműködése, és a hatalmat birtokló párttal szemben ellenzéki tömegmozgalom jön létre.

Feladatunknak érezzük az Ellenzéki Kerekasztalok országos fórumának megteremtését, a politikai és szervezeti alapelvek egyeztetése céljából, a lehető legrövidebb időn belül.

Addig is, amíg erre sor kerülhet, azt tanácsoljuk a helyi Ellenzéki Kerekasztaloknak, hogy alakítsák ki közösen képviselhető politikai álláspontjukat, és törekedjenek — helyi döntéshozatalra jogosult — kétoldalú tárgyalásokra az MSZMP bizottságaival. Javasoljuk a Kerekasztaloknak, hogy őrizzék meg szervezeti integritásukat, és ne hozzanak létre az országos politikai erővonalakat elhomályosító, egy máris kialakult megegyezés látszatát keltő új

politikai intézményeket. Javasoljuk a helyi Kerekasztalnak, hogy a Hazafias Népfronttól követeljék helyiségeik átadását.

Ne fogadjanak el anyagi támogatást sem a kormányzattól, sem a helyi tanácsoktól, amíg erről nem születik megegyezés és törvény.

Barátaink, üdvözlünk Benneteket!

Szabad, demokratikus Magyarországot!

Az Ellenzéki Kerekasztal szervezetei

Bajcsy-Zsilinszky Endre Baráti Társaság

Fiatalkorúak Szövetsége

Független Demokrata Fórum

Magyar Néppárt

Magyarországi Szociáldemokrata Párt

Szabad Demokraták Szövetsége és a

Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája

Az SPD és a rakéták

A Német Szociáldemokrata Párt (SPD) nem járul hozzá új amerikai atomrakéták Európában történő elhelyezéséhez, mivel erre sem katonai, sem politikai, sem pedig lélektani szempontból nincs szükség. Ezt hangsúlyozta Egon Bahr, az SPD elnökségének tagja és leszerelés-politikai szakértője a Deutschlandfunk rádióállomás hétfői műsorában nyilatkozva. A tekintélyes szociáldemokrata politikus egyúttal hamisnak nyilvánította az Egyesült Államoknak azt az érvelését, hogy az NSZK-ban állomásoztatott Lance rakétarendszereknek korszerűbb és messzebb hordó atomeszközökkel való tervezett felváltása nyomán Washington osztozik majd a kockázatokban. A tényleges nagy veszély ezzel szemben — jelentette ki Bahr — csakis Európát fenyegeti.

Papok a pályán

SZUR után PASZ

A színészek és az újságírók labdarúgó-mérkőzése, azaz a SZUR immár hosszú múltra tekinthet vissza és most megszületett „kisöccse” a PASZ, azaz a papok és a színészek találkozója is.

Az esztergomi ifjúsági napok keretében szombaton 15 órakor a Napsugár SC (papi válogatott) összeméri erejét a színészek válogatottjával. A mérkőzést a SZUR-ról már jól ismert Hegedűs János konferálja és az aranycsapat tagja,

Buzánszky Jenő vezető. A jótékony célú mérkőzés bevételét a rendezők és a résztvevők a tavaly decemberi lencsehegyi bányászercsőtlenégnél elhunytak hozzátartozói és a sérültek megsegítésére ajánlották fel.

Budapesten a ciprusi elnök

folytatás az 1. oldalról

Az MTI értesítése szerint Straub F. Brunó és Georgiosz Vasziliu négyszemközi megbeszélésén az Elnöki Tanács elnöke előljáróban értékelte a két ország közötti kapcsolatokat, megállapítva, hogy a jelenlegi látogatás nagymértékben hozzájárulhat a magyar—ciprusi viszony továbbfejlesztéséhez. A Ciprusi Köztársaság elnöke megerősítette ezt a megállapí-

tást, hangsúlyozva, hogy most Magyarország és Ciprus gazdasági együttműködésének fejlesztését kell előtérbe helyezni. Ezzel a céllal kísérte őt el magyarországi látogatására mintegy 20 gazdasági szakember. Georgiosz Vasziliu kérdésére magyar vendéglátója tájékoztatást adott az alkotmányozási folyamatról, annak fő irányiról és ezzel összefüggésben a hatalomgyakorlás ellenőrzéséről. Az Elnöki Tanács elnöke

szólt a magyar külpolitika főbb elveiről, s Ciprus el nem kötelezett külpolitikájának tükrében utalt arra: Magyarország változatlanul támogatja a ciprusi kérdés békés, tárgyalások útján való rendezését.

A négyszemközi megbeszélésen Georgiosz Vasziliu ciprusi látogatásra hívta meg az Elnöki Tanács elnökét.

MTI

Tüntetés Jerevánban

Ülősztrájk a Matenadaran előtt

Kétszázéves tömeggyűlésben csúcsosodott vasárnap a múlt heti jereváni tiltakozó mozgalom. A tüntetők tömeges és folyamatos ülősztrájkot hirdettek meg a Matenadaran, az örmény írásbeliség nemzeti zarándokhelyének számító múzeuma előtt, ugyanakkor lefűjták a csütörtökön kezdett sztrájkot, amely pénteken a jereváni üzemeknek csaknem felére terjedt ki — jelentette Moszkvából az AFP francia hírügynökség, amely Jerevánból telefonon szerezte értesüléseit.

A jelentés szerint a tüntetők a több mint hat hónapja bevezetett kijárási tilalommal dacolva éjjel-nappal a Matenadaran épülete előtt akamak táborozni, egészen addig, amíg követelésüknek helyt adva szabadon nem engedik a Karabah Bizottság öt hónapja bebörtönözött tagjait. Ez a szervezet irányította a zömében örmények lakta, de Azerbajdzsánhoz tartozó Karabah-hegyvidék Örményországhoz csatolását követelő jereváni tömegmozgalmat.

Villanyszerelők

fotó: czs

Nyílt levél

Németh Miklós

miniszterelnökhöz

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Kétségbeesve hallgattuk a kormány 1989. május 4-i szövevény beszámolóját, amelyben közlik, hogy „a gazdaságban felerősödtek az inflációs tendenciák, és a vártnál magasabb lesz a termelői és fogyasztói ár-színvonal-növekedés”.

A fővárosi félmillió nyugdíjas réteg elérte a tűréshatár felső küszöbét. A további megszorításokat — a nyugdíjasok jelentős száma — a „szociális háló” ellenére sem képes elviselni.

Kénytelenek vagyunk Ön-höz, mint a kormány elnökéhez a következő sürgős javaslatunkat eljuttatni, azzal a reménnyel, hogy hathatós intézkedésekkel megakadályozza a

nyugdíjasok helyzetének további romlását.

1. Intézkedését várjuk a nyugdíjak reálértékének helyreállítására.

2. A 10 évnél régebbi nyugdíjasok kapjanak 15 százalékos emelést.

3. Az egyedül álló nyugdíjasok nyugdíjösszegét emeljék meg legalább 20 százalékkal.

4. Minden 12 000 forint alatti nyugdíjas az idén bekövetkező áremelések teljes kompenzációját kapja meg; május 1-jével az ezt meghaladó nyugdíjknál 3000 forintként 10

Ha apánk kér

Amióta az eszemet tudom, mindig zavarban voltam, ha apám kért tőlem valamit. Nem azért, mert nehezemre esett teljesíteni, hanem azért, mert leggyakrabban olyasmit kívánt, amit nekem már régóta észre kellett volna vennem. Kívül és belül elpirultam ilyenkor, s természetesen igyekeztem minél hamarabb és minél jobban megtenni, amit kért.

Mindez arról jutott eszembe, hogy olvasom a Nyugdíjasok Budapesti Szövetségének nyílt levélét a miniszterelnökhöz. Ők félmillió idős ember nevében beszélnek, de azt hiszem, csak azért, mert a vidéki nyugdíjasoknak nincs hasonló szövetsége. Ha lenne, akár kétféle is írhattak volna nyomtatékul levelük alá.

Nagy dolog az, ha apánk kér, mert egyszerre fejezi ki: felnőttek tekint minket, de azt is: kénytelen kérni. Most már csak azon törpöngök, vajon így érti-e ezt a kormány is?!

—ős—

százalékkal csökkenjen a kompenzáció összege.

5. A tervezett víz-, energia vagy lakbérémelés kiemelten kerüljön teljes összegében kompenzálásra.

A források megteremtésére Békesi László, mint a pénzügyminiszteri tárca várományosa, az állami kiadások leépítését és a jövedelemcentralizáció csökkentését jelölte meg.

Reméljük, hogy helyzetünk katartisztikus helyzetét méltányolni fogja és sürgős intézkedéseit érzékelteti fogjuk.

Szövetségünk Intéző Bizottsága készen áll egy személyes meghallgatásra, ahol halaszthatatlan problémáinkat előterjeszhetnénk.

Nyugdíjasok Budapesti Szövetsége